SVOBODA
Founded in 1893
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 116, ЧИСЛО 47, П'ЯТНИЦЯ, 20 ЛИСТОПАДА 2009 РОКУ 1893 Vol. 116, No. 47, FRIDAY, NOVEMBER 20, 2009 $1.00

Український Ню-Йорк пом'янув жертви Голодомору 1932-1933 років

Вірні під час відправ в катедрі св. Патрика в пам'ять жертв Голодомору.
Фото: Степан Слуцький

Степан Слуцький

НЮ-ЙОРК. – В суботу, 14 листопада, представники українських громад міста і штату, а також Ню-Джерзі, Пенсильванії, Конектикату та Вашінґтону зібралися в Ню-йоркському катедральному соборі св. Патрика, щоб вшанувати пам'ять жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні – з нагоди 76-річчя цієї страшної трагедії XX ст.

Це листопадове відзначення і спільна молитва в найвідомішому храмі Ню-Йорку повторюються вже 18-ий рік підряд, набувши значення важливого форуму, участь в якому беруть відомі політичні і громадські діячі і на якому перед усім світом знов і знов постає історична правда про непростимий злочин сталінського режиму проти українського народу.

Члени вищого кліру українських церков Америки відслужили Соборну Панахиду, її супроводжував своїм чудесним співом ню-йоркський український хор „Думка".

Перед початком Панахиди Архиєпископ Української Православної Церкви (УПЦ) в США Антоній у своєму слові підкреслив, що світове українство, всупереч спробам уряду

(Закінчення на стор. 9)

УНС звітує про фінансово успішний рік, досягнутий попри загальний економічний спад в країні

Рома Гадзевич

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. — Головний Уряд Українського Народного Союзу на своїх річних нарадах 2009 року звітував про успіхи, досягнуті в складних умовах економічного спаду у США.

„Ми з приємністю звітуємо про те, що для УНСоюзу це був надзвичайно успішний рік", — заявив президент Стефан Качарай, відкриваючи цьогорічні наради Головного уряду. „Прихід з оплат премій зріс до понад 20 млн. дол., завдяки праці 100 незалежних продавців і працівників Головної канцелярії, які продають товари УНС, активи зросли до найвищого рівня в історії УНС — майже до 100 млн. дол., а надвишка збільшилась до понад 5 млн. дол. Все це досягнуто в довкіллі, де більшість забезпеченевих фірм і 83 відс. братських організацій були свідками спаду своїх надвишок", — звітував С. Качарай і запевнив: „УНС продовжує іти вперед правильним шляхом, збільшуючи свій прихід і зменшуючи видатки".

Члени Головного уряду відбули свої наради на Союзівці 6-8 листопада, щоб перевірити діяльність УНС за кінець 2008 року та перші три квартали 2009 року. Звіти віддзеркалювали головну підприємницьку сферу УНС, життєве забезпечення, та братську діяльність, включно з розвитком Центру української спадщини на Союзівці та праці обидвох видань УНС – „Свободи" і „Українського тижневика".

Члени Головного Уряду УНС на відкритті річних нарад 2009 року на Союзівці.
Фото: Рома Гадзевич

Звіти екзекутиви УНС

Звіти всіх урядовців Головного Уряду, Контрольної комісії і радних, а також окремі звіти щодо діяльности та обидвох видань були роздані всім учасникам нарад. Все ж домінуючим чинником на річних нарадах Головного Уряду були звіти трьох членів Екзекутиви, затрудених у Головній канцелярії УНС, – президента, головного секретаря і касира.

Президент С. Качарай докладно звітував про фінансове зміцнення організації. 2010 рік повинен бути свідком дальшого росту – з огляду на те, Головна канцелярія УНС цими днями затруднила консультанта з маркетинґу, щоб він працював над реклямою УНС, Союзівки, „Свободи" та

(Продовження на стор. 8)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Торговців візами викрили у Посольстві США в Україні

КИЇВ. — Про це 17 листопада повідомили засоби масової інформації. Українські та американські правоохоронці затримали членів злочинного угруповання, яке незаконно оформляло дозволи для виїзду у США, з подальшим отриманням там леґального статусу. Візи продавали по 10-12 тис. дол. Загалом в Україні незаконно видали понад 40 віз. Окрім того, у США Федеральне бюро розслідувань заарештувало 25 підозрюваних у цій справі. Їм загрожує пожиттєве ув’язнення. Серед затриманих – як організатори цього злочину, так і нелеґали з України, Росії, Казахстану. *(„5 канал“)*

Рада прийняла законопроєкт про боротьбу з дитячою порнографією

КИЇВ. — Верховна Рада України 17 листопада прийняла в другому читанні проєкт закону „Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо протидії розповсюдженню дитячої порнографії“. За ухвалення даного законопроєкту проголосували 367 народних депутатів з 435, зареєстрованих у сесійній залі. Проєктом пропонується внести зміни до Кримінального кодексу України щодо закріплення відповідальности за розповсюдження продукції порнографічного характеру, створеної за участю дитини або з використанням її образу, в тому числі з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, і втягнення неповнолітніх у процес виготовлення порнографічних матеріялів. Змінами визначаються поняття продукції порнографічного характеру, виробництво дитячої порнографії з метою її розповсюдження за допомогою комп’ютерних систем; пропозиція або надання доступу до дитячої порнографії за допомогою інформаційно-комунікаційних систем; розповсюдження дитячої порнографії за допомогою інформаційно-комунікаційних систем; купівля, обмін та зберігання дитячої порнографії за допомогою комп’ютерних систем для себе чи іншої особи тощо. Верховна Рада прийняла за основу законопроєкт про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо протидії розповсюдженню дитячої порнографії 22 жовтня. Тоді за це рішення проголосували 404 депутати. *(„Кореспондент“)*

Зібрано 1 млн. грн. для храму УГКЦ у Києві

КИЇВ. — Від 7 до 22 вересня в містах України відбулася тура з 12 благодійних концертів під гаслом „З вірою і любов’ю“. Організатори зібрали 1 млн. 198 тис. грн., на завершення будівництва Патріяршого собору Воскресіння Христового Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) у Києві. Про це 17 листопада повідомив відділ інформації УГКЦ. „Ця сума не є остаточною, адже гроші продовжують надходити“, – зазначив о. Василь Вільчик, голова відділу збору фондів на будівництво Патріяршого центру УГКЦ. За інформацією офіційного сайту УГКЦ, найбільшу суму – 203,370 грн. – зібрано під час проведення концерту в місті Чорткові Бучацької єпархії, 202,520 грн. організатори зібрали в Тернополі. Нагадаємо, концерти популярної музики „З вірою і любов’ю“ проведено в містах і містечках Волинської, Рівненської, Чернівецької, Тернопільської, Івано-Франківської і Львівської областей. У них узяли участь Тарас Петриненко і Тетяна Горобець, вокальна формація „Піккардійська терція“, провідник „Мандрів“ Фома, гурти „Друга ріка“, „С.К.А.Й.“, „Гудімов“, „Ґорґішелі“, „Транс-формер“, Наталя і Дарина Сумські, Ігор Мірошниченко. Режисер-постановник – Сергій Архипчук. Захід відбувся також і у Львові, з участю понад 10 тис. львів’ян. Місцева архиєпархія зібрала на спорудження храму 185,456 грн. *(„Львівська газета“)*

В. Ющенко вважає відставку Ю. Тимошенко недоцільною

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко проти відставки Кабінету Міністрів у разі невиконання урядом закону про підвищення соціяльних стандартів. Про це йдеться 17 листопада в повідомленні прес-служби Президента. „Якщо закон не виконується, парлямент має підстави заслухати уряд, особливо прем’єр-міністра, і вимагати виконання цих законів. Парлямент має багато інструментів, включаючи і відставку, але, можливо, на це не варто йти, оскільки є й інші засоби досягнення цього рішення“, – сказав В. Ющенко. Він не бачить підстави для невиконання урядом цього закону. 16 листопада Президент В. Ющенко підписав Закон про внесення змін до закону України „Про Державний бюджет України на 2009 рік про забезпечення виплати пенсій та соціяльних стандартів у підвищеному розмірі“. Партія Реґіонів вимагатиме резиґнації уряду у разі, якщо не буде виконуватися закон про підвищення соціяльних стандартів. 11 листопада прем’єр-міністер Юлія Тимошенко заявила, що Кабінет міністрів не має наміру виконувати закон про підвищення мінімальних соціяльних стандартів доти, доки Конституційний суд не оприлюднить рішення щодо його конституційности. 20 жовтня Верховна Рада встановила з 1 листопада 2009 року розмір мінімальної платні (яка зараз становить 669 грн. на місяць) 744 грн., з 1 січня 2010 року – 869 грн., з 1 квітня 2010 року – 884 грн., з 1 липня 2010 – 888 грн., з 1 жовтня 2010 – 907 грн. та з 1 грудня 2010 року – 922 грн. 6 листопада Верховна Рада додатково виділила 817 млн. грн. з державного бюджету на збільшення соціяльних стандартів. Все це у відповідь Вікторові Януковичеві – провідникові Партії Реґіонів, яка почала переговори з фракціями Верховної Ради про відставку Кабінету міністрів за „невиконання“ закону про підвищення соціяльних стандартів. *(„Кореспондент“)*

США готові допомагати Україні подолати корупцію

КИЇВ. — США висловлюють готовність продовжити співпрацю з Україною в сфері протидії корупції. Про це 16 листопада в Києві говорили урядовці двох країн. Три роки тому українське керівництво визнало, що наявність корупції у державі перешкоджає її економічному, політичному та соціяльному розвиткові. Державний департамент США погодився допомогти у протидії цьому явищу. Попри задекляровану декілька років тому урядом програму протидії зловживанням чиновників, рівень корупції в Україні й надалі неприйнятно високим. Часто запитання викликають суперечливі судові рішення та непрозорі дії урядовців. Попри це американський уряд готовий і надалі підтримувати зусилля української влади в приборканні корупції. Генеральний інспектор Міністерства юстиції США Ґлен Файн прибув до Києва, щоб обговорити з українськими урядовцями, як налагодити працю підрозділів внутрішніх розслідувань в органах виконавчої влади. Незабаром такі відділи запрацюють у трьох відомствах – Міністерстві охорони здоров’я, Міністерстві юстиції та Державному комітетові з земельних ресурсів, а згодом — у всіх урядових підрозділах. Американський урядовець повідомив, що нині органам влади в Україні вже надається допомога з укомплектування таких підрозділів комп’ютерною технікою і створення комп’ютерних мереж. До кінця листопада очікується достава обладнання для забезпечення діяльности підрозділу внутрішніх розслідувань у Міністерстві юстиції України. *(„Голос Америки“)*

Українці з усієї Европи зустрілися в Лондоні

ЛОНДОН. — Представники українських організацій з усієї Европи у неділю, 15 листопада, завершили наради у рамках з’їзду Европейського Конґресу Українців (ЕКУ). З’їзд мав ювілейний характер і зміст. Рівно 60 років тому в Лондоні заснували Координаційний осередок українських громадських організацій, що згодом перетворився на Европейський Конґрес Українців. У з’їзді ЕКУ взяли участь представники українських організацій 20 европейських країн, причому були представлені як старі громади, що існують уже десятки років, як от у Франції чи Сербії, так і нові організації, створені найновішою хвилею українських емігрантів у таких країнах, як Італія, Еспанія і Портуґалія. У нарадах узяв участь і голова Світового Конгресу Українців Євген Чолій. Голова ЕКУ Ярослава Гортяні з Угорщини сказала на з’їзді, що спільним завданням організацій-членів ЕКУ є скоординованими зусиллями захистити інтереси українських громад Европи. Тож XII з’їзд мав дати поштовх для розвитку чергового етапу співпраці українців на европейському континенті. Під час з’їзду посольство України в Лондоні влаштувало прийняття, на якому Посол Ігор Харченко вітав делеґатів. Урочисте відкриття було влаштовано в штаб-квартирі Союзу Українців Британії, а звітно-виборча сесія відбулася в будинку релігійного товариства „Св. Софія“ в самому центрі британської столиці. З’їзд завершився недільним архиєрейським Богослуженням на честь ЕКУ у лондонському катедральному соборі Української Греко-Католицької Церкви. *(„Німецька хвиля“)*

Новий Головний командувач Збройних сил

КИЇВ. — За повідомленнями, новим начальником Генерального штабу Збройних Сил призначено 59-річного генерал-полковника Івана Свиду, який до цього очолював сухопутні сили. За статусом та повноваженнями начальник Генерального штабу є головнокомандувачем. Президент за Конституцією є Верховним головнокомандувачем. Інформаційні аґентства передають, що указ про призначення І. Свиди Президент Віктор Ющенко підписав 13 листопада. Нещодавно генерал-полковник І. Свида припускав, що перехід української армії на контрактну основу буде завершено до 2015 року. А це залежить від фінансування. На початку жовтня з посади начальника Генерального штабу було звільнено Сергія Кириченка. Звільнення було пояснено станом здоров’я, хоча відбулось воно тоді, коли українська армія відчула великі проблеми з фінансуванням навіть таких найнагальніших потреб, як забезпечення харчування військовослужбовців та погашення боргів за електропостачання та інші комунальні послуги. Збройні Сили продовжують відчувати брак коштів, що може стати темою обговорення чергового засідання Ради національної безпеки та оборони України. Урізаний військовий бюджет змусив військове керівництво цього року відмовитись від проведення багатьох військових навчань, скасувати програми модернізації та розроблення нової техніки і озброєнь. *(Бі-Бі-Сі)*

Б. Обама вшанував пам’ять жертв Голодомору

ВАШІНҐТОН. — 13 листопада Білий Дім оприлюднив заяву Президента Барака Обами з приводу 76-ої річниці Голодомору 1932-1933 років в Україні. Нижче подаємо її текст: „Сімдесят шість років тому мільйони українців – чоловіки, жінки і діти – були заморені голодом, який був вислідом свідомої політики режиму Йосипа Сталіна. Завтра ми всі разом, американці українського походження та всі американці, згадаємо ці трагічні події та віддамо шану їх численним жертвам. Під час Голодомору 1932-1933 років український народ був підданий жахливим стражданням в результаті конфіскації сталінським режимом врожаїв та фарм по всій Україні. Україна свого часу була житницею Европи і українці мали все, аби прогодувати себе і спасти мільйони життів, якби їм було дозволено це зробити. Згадуючи цю трагедію, ми віддаємо шану мільйонам її жертв, які продемонстрували невимовну силу і мужність. Але український народ не лише пережив жахіття великого голоду, він пішов далі і створив вільну і демократичну державу. Поминаючи жертви трагедії штучного Голодомору, ми маємо можливість замислитися над стражданнями усіх у світі, хто терпить від наслідків екстремізму і тиранії. І сподіваємося, що, пам’ятаючи про Голодомор, ми допоможемо запобігти подібним трагедіям в майбутньому“.

Нові кандидати на пост Президента України

Сергій Ратушняк

Людмила Супрун

КИЇВ. – 10 листопада Центральна виборча комісія зареєструвала кандидатом на пост Президента України Людмилу Павлівну Супрун, 1965 року народження, члена Народно-демократичної партії, освіта вища, голову Державного аґентства України з інвестицій та іновацій, яка проживає в Києві.

ЦВК Центральна виборча комісія розглянула заяви громадян Олександра Василюка, Григорія Черниша, Миколи Рогожинського та Марії Ростецької про самовисунення кандидатами на пост Президента України та додані до них документи. Було встановлено, що документи подані з порушенням вимог Закону України „Про вибори Президента України" та належно не оформлені. Відтак ЦВК відмовила зазначеним заявникам в реєстрації кандидатами на пост Президента України.

11 листопада ЦВК зареєструвала кандидатом на пост Президента України Сергія Миколайовича Ратушняка, 1961 року народження, позапартійного, освіта вища, Ужгородського міського голову, який проживає в Ужгороді.

ЦВК розглянула подання Проґресивної соціялістичної партії України про реєстрацію кандидатом на пост Президента України Наталії Вітренко, подання Слов'янської партії про реєстрацію кандидатом на пост Президента України Олександра Лузана, заяви громадян Олександра Гордійчука, Олени Оснач, Ганни Костів, Олександра Ващенка, Олександра Огороднікова, Василя Гандули, Юлії Петльованої, Петра Рекала, Анатолія Поліщука, Михайла Гаманюка, Олександра Вретіка, Артема Полежаки, Олега Омельченка, Сергія Мартіяна про самовисунення кандидатами на пост Президента України та додані до них документи. Було встановлено, що документи подані з порушенням вимог Закону України „Про вибори Президента України" та належно не оформлені. Відтак ЦВК відмовила цим заявникам в реєстрації кандидатами на пост Президента України.

9 листопада до ЦВК надійшла скарга О. Яркіної, в якій вона оскаржує дії кандидата на пост Президента України Сергія Тігіпка щодо безоплатного надання їй невідомою особою, яка розповсюджувала аґітаційні матеріяли суб'єкта оскарження, спеціяльного випуску газети „Комсомольська правда в Україні" 3 листопада в Запоріжжі. Вивчивши скаргу та додані до неї документи, ЦВК встановила, що скарга О. Яркіної подана з порушенням терміну оскарження, встановленого виборчим законодавством, і залишила її без розгляду.

Того ж дня до ЦВК надійшла скарга Л. Цепи, у якій вона оскаржує дії закритого акційного товариства „Комсомольська правда – Україна" щодо публікації спеціяльного випуску газети „Комсомольська правда в Україні" та розповсюдження його 29 жовтня в Запоріжжі. Вивчивши скаргу та додані до неї документи, ЦВК встановила, що вони також подані з порушенням терміну оскарження і залишила без розгляду скаргу Л. Цепи.

12 листопада розглянула заяви громадян Анатолія Саєнка, Миколи Мельниченка, Віктора Лозінського, Анатолія Метальнікова про самовисунення кандидатами на пост Президента України та додані до них документи. Було встановлено, що відповідні документи подані з порушенням вимог закону та неналежно оформлені, тому ЦВК відмовила цим заявникам в реєстрації кандидатами на пост Президента України.

Секретаріят Центральної виборчої комісії

Україна має підтримку звідусіль

НЮ-ЙОРК. – За даними Міністерства охорони здоров'я України, станом на 10 листопада в Україні загальна кількість захворілих на ґрипу і гострі респіраторні захворювання (ГРЗ) перевищила 1.1 млн. осіб. В 13 областях країни перевищено епідемічний поріг.

Кабінет міністрів України, Міністерство охорони здоров'я та Міністерство закордонних справ продовжують вживати заходів щодо запобігання поширенню епідемії ґрипи в Україні. Триває залучення гуманітарної допомоги від інших держав та її доставлення в Україну.

9 листопада до Одеси з Софії, Болгарія, була доставлена літаком гуманітарна допомога (медикаменти, витратні матеріяли та медична апаратура), надана урядом Болгарії, загальною вартістю близько 128 тис. евро. Цей вантаж безкоштовно перевезла болгарська авіокомпанія „Балкан Ейр". Також до Одеси прибули шість болгарських військово-медичних спеціялістів, які протягом наступних сім-10 днів надаватимуть медичну допомогу в населених пунктах області, де компактно проживають українські громадяни болгарського походження.

11 листопада до Івано-Франківська літак Військово-повітряних сил Литви доставив медичні препарати, одноразові респіраторні маски та інші медичні засоби – допомогу від уряду Литви.

9 листопада урядом Республіки Корея виділив Україні антивірусні маски на загальну суму близько 50 тис. дол. Уряд Чехії переказав 50 тис. дол. для закупівлі медичних препаратів для України.

Рішення про надання гуманітарної допомоги Україні прийняте в 21 державі, з них на державному та урядовому рівні – 18 (Австрія, Болгарія, Греція, Грузія, Ізраїль, Естонія, Китай, Корея, Латвія, Ліван, Литва, Македонія, Молдова, Росія, Сербія, Польща, Угорщина, Чехія); на відомчому рівні – три (Словаччина, США, Хорватія).

Міністерство закордонних справ тримає на постійній контролі питання гуманітарної допомоги Україні та вживає заходів для безкоштовного перевезення гуманітарних вантажів.

Сергій Погорельцев,
Генеральний консул України
в Ню-Йорку

ЗУАДК вислав гуманітарну допомогу

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) вислав в Україну 1 млн. захисних масок і 12.5 тис. пляшок з дезинфікуючою рідиною для рук („hand sanitizer").

6 і 8 листопада українська авіокомпанія „АероСвіт" прямим летом відправила цей вантаж (7.5 тонн) з Ню-Йорку до Києва, на летовище „Бориспіль". Завдяки стараннм генерального представника авіокомпанії в США Влади Аустін, беручи під увагу гостру потребу цих речей для поборювання епідемії вірусу H1N1, „АероСвіт" погодився безкоштовно перевезти цей вантаж. Давид Генесі з „АероСвіт Карґо" та Іван Ходов з „Delex, Inc" швидко підготували вантаж до перевезення.

У Києві вантаж прийняла представник ЗУАДК Віра Принько і передала представникам обласних державних адміністрацій з Тернополя, Львова та Івано-Франківська. Тернопільська та Івано-Франківська області отримають по 300 тис. масок кожна, а Львівська – 400 тис. масок.

Безкоштовний перевіз та координування дій з державною владою в Україні було полагоджено завдяки Генеральному консулові України в Чикаґо Костянтинові Кудрикові та його заступникові Владиславові Довгоп'ятові. Представники ЗУАДК у Львові д-р Андрій Дида та Леся Спірняк полагодили все з переліченими областями.

ЗУАДК розпочав збірку фондів на покриття початкової суми 75 тис. дол., витраченої на закупівлю першого вантажу.

Мотря Вотерс

Президент Б. Обама відвідав країни Азії

ВАШІНҐТОН – 12 листопада, в день від'їзду в девятиденну подорож до чотирьох країн Азії Президент США Барак Обама повідомив, що розмовлятиме з світовими провідниками про відкриття азійських та тихоокеанських ринків для товарів США. Він зазначив, що обговорюватиметься стратегія, яка полягає в тому, що процвітання економік світу вже не буде настільки залежним від американського споживання і позичання, а радше більше залежитиме від нововведень та товарів США.

Президент Б. Обама відвідав Японію, Сінґапур, Китай І Південну Корею. По дорозі до Японії президентський літак зупинився на Аляєці, де Б. Обама відвідав ґарнізон військово-повітряної бази Елмендорф.

13 листопада Президент США прибув до столиці Японії з дводенною візитою. Там одразу після приземлення на нього очікували двосторонні переговори з Прем'єр-міністром Юкіо Хатоямою, спільна прес-конференція, виступ з програмною промовою у столичному Санторі-Голі, де Б. Обама виклав пляни американських взаємодій з Азією і підтвердив міцність союзницьких зв'язків США з Японією.

На спільній прес-конференції в Токіо Б. Обама відкинув недавню критику на адресу своєї адміністрації щодо зволікання з рішенням стосовно Афганістану. Президент Б. Обама заявив, що в найближчому часі він вирішить, скільки військ надіслати до Афганістану, кажучи, що зволікання з цим спричинене тим, що він хоче зробити правильне рішення.

Після понадгодинних переговорів в бюрі нового Прем'єр-міністра Японії Б. Обама і Ю. Хатояма обіцяли переглянути багаторічний альянс між обома країнами. Ю. Хатаяма повторив зобов'язання свого уряду про закінчення місії японських військово-морських сил для поповнення пальним кораблів, які розгорнені в Азії для участи в діях в Афганістані, але сказав, що Токіо асиґнує 5 млрд. дол. на допомогу кабульському урядові.

У спільній заяві, оприлюдненій після зустрічі, обидва провідники запевнили, що докладатимуть зусиль для зменшення на 80 відс. викидів парникових газів до 2050 року.

США занепокоєні зобов'язанням, яке взяв на себе Ю. Хатояма під час виборчої кампанії — що він усуне військову базу американських військово-морських сил з південного острова Окінава і відмовиться від угоди з 2006 року, що передбачає перенесення бази до віддаленого району Окінави.

Наступною зупинкою в подорожі був Сінґапур, де якраз відбувалася зустріч провідників Асоціяції південно-східних азійських країн та Організації азійсько-тихоокеанської економічної співпраці. Там Президент Б. Обама зустрівся і провів переговори з російським Президентом Дмитром Медведєвим. Вони обговорили також проблему ядерної програми Ірану, а саме – пропозицію, згідно з якою Іран передав би Росії свій збагачений уран для пероб на паливо для іранського реактора.

Президент Д. Медведєв висловив сподівання, що Іран передасть Росії свій збагачений уран. Якщо він далі відмовлятиметься, то – як зая-

(Закінчення на стор. 19)

АМЕРИКА І СВІТ

Відбулися пам'ятні заходи закінчення Першої світової війни

ПАРИЖ. — Цього року вперше провідники Франції та Німеччини разом відзначили річницю закінчення Першої світової війни. Для цього Канцлер Німеччини Анґела Меркель 11 листопада прибула до Парижу, де разом з Президентом Франції Ніколя Саркозі взяла участь в урочистих церемоніях з нагоди Дня перемир'я. У Лондоні основна церемонія відбулася за участю королеви та інших керівників країни. У США 11 листопада відзначено як День ветеранів. 11 листопада 1918 в Комп'єнському лісі було підписано перемир'я між Німеччиною та країнами Антанти, що ознаменувало закінчення Першої світової війни. Війна тривала чотири роки і три місяці і забрала життя майже 10 млн. осіб. У ній було залучено армії 38 держав. Найбільших втрат у своїх арміях зазнали Німеччина (1.9 млн убитих), Росія (1.7 млн), Франція (1.4 млн), Австро-Угорщина (1 млн.), Велика Британія (760 тис). Вислідом Першої світової став занепад чотирьох імперій: Російської, Австро-Угорської, Німецької та Отоманської. Договір про перемир'я набув чинности з 11 години дня. Офіційно ж Перша світова закінчилася в 1919 році Версальським договором, який багато в чому став причиною початку Другої світової війни. *(„День")*

Висунуто звинувачення проти нападника на військовій базі у Тексасі

ФОРТ ГУД, Тексас. – Військового психіятра Нідала Гасана 14 листопада звинуватили у заплянованому вбивстві, скоєному під час нападу на тексаській військові базі Форт-Гуд. Рівно за тиждень після того, як на базі пролунали постріли, проти чоловіка, який вважається головним винуватцем, застосовуються юридичні заходи: його звинувачують за 13 пунктами у навмисному вбивстві. Як сказано у звинувачувальному акті, Н. Гасан відкрив вогонь по неозброєних вояках і цивільних, які готувались до виїзду в Ірак і Афганістан. 13 осіб загинуло. 31 особа, включно з Н. Гасаном, була поранена. Слідчі перевіряють усі версії, намагаючись встановити мотиви вбивці. Американська преса повідомляє, що рік тому після обстеження Н. Гасана лікарі звернули увагу на його психологічні проблеми. Колеґи зазначають, що коли мова заходила про його мусульманську віру, Н. Гасан ставав зверхнім і войовничим. Однак, його визнали не схильним до насильства і залишили в лавах збройних сил. Тим часом Н. Гасан залишається в тексаській лікарні. Правоохоронці припускають, що протягом слідства проти нього можуть бути висунуті додаткові звинувачення. *(„Голос Америки")*

Діялог між ЕС і Росією відбувся в Стокгольмі

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — За підсумками переговорів з Прем'єр-міністром Швеції Фредріком Рейнфельдтом у Стокгольмі, Президент Росії Дмитро Медведев 18 листопада заявив, що внаслідок розвитку політичних контактів інвестиційна співпраця двох країн має непогані перспективи. Ще близько місяця тому Кремль давав зрозуміти, що російський Президент може відмовитися від візити до Стокгольму на зустріч між Росією та Европейським союзом. Напередодні зустрічі шведська преса відзначала похолоднішання стосунків двох країн. Це пов'язували з позицією шведської дипломатії з приводу участи Москви у збройному конфлікті з Грузією минулого року та проєктом газопроводу „Північний потік", на будівництво якого Швеція не давала дозволу до останнього моменту. Проте Президент Д. Медведев таки приїхав до Стокгольму, і вже провів переговори в закритому режимі з шведським провідником. Москва та Брюсель досі відбудовують стосунки після того, як вони зіпсувалися на тлі російсько-грузинської війни минулого року. ЕС також хоче почути запевнення, що перебої з експортом газу на Захід, які сталися минулої зими, не повторяться цієї. Брюсель також хоче знати, чи Росія досі зацікавлена у вступі до Свтової організації торгівлі. Евросоз – утворення, яке представляє 500 млн. людей – є найбільшим торгівельним партнером Росії і сильно залежить від російського газу. Москва в той самий час потребує чужоземних інвестицій. Переговори 18 листопада відбувалися у Стокгольмі, бо Швеція зараз має перехідне президентство Евросоюзу, яке змінюється раз на шість місяців. Повідомляють, що европейські провідники задоволені нещодавніми заявами президента Д. Медведева щодо модернізації російської економіки. *(Бі-Бі-Сі)*

Комітет Сенату США схвалив кандидатуру Дж. Тефта

ВАШІНҐТОН. — Комітет з міжнародних питань сенату США 17 листопада підтримав призначення Джона Тефта на посаду Посла США в Україні. Відповідно до процедури, тепер кандидатуру розглядатиме та затверджуватиме сенат у повному складі. Голосування з цього питання має відбутися найближчими тижнями. У жовтні члени профільного сенатського комітету мали змогу почути виступ та поставити запитання майбутньому послові США в Україні. Своїм баченням ситуації дипломат поділився на слуханнях, де розглядалося питання про його призначення. Дж. Тефт наголосив на важливій ролі України в діяльності місії НАТО в Україні та висловив підтримку прагненням України до членства в НАТО. Дипломат назвав Україну однією з найдемократичніших держав на пострадянському просторі та відзначив стрімкий розвиток її економічних взаємин з іншими країнами. *(„День")*

Святкування ювілею „Оксамитової революції"

ПРАГА, Чехія. — Перший Президент Чехії Вацлав Гавел відкрив 14 листопада в Празі урочистості з нагоди 20-ої річниці „Оксамитової революції", яка скинула 1989 року комуністичний режим у тодішній Чехословаччині. Саму дату святкуватимуть наступного тижня. В. Гавелові, драматургові й колишньому дисидентові та політв'язневі, віддали шану на вечірньому концерті в Празі американські співаки Лу Рід, Сузан Веґа і Джоан Баєз. Відеопривітання до свята прислали Президент США Барак Обама, Канцлер Німеччини Анґела Меркель і останній радянський керівник Михайло Ґорбачов. Також вітання надіслали рок-зірки Мік Джаґер і Боно. Святкування сягнули вершини 17 листопада, в день 20-их роковин придушення комуністичними правоохоронними органами мирного протесту в Празі. Ця подія призвела до масових демонстрацій по всій країні, які врешті поклали край 40 рокам влади комуністів. *(Радіо „Свобода")*

Уряд США працює над стратегією зменшення безробіття

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама наступного тижня плянує провести спеціяльну конференцію для того, щоб визначити стратегію зменшення безробіття і створення нових робочих місць. Програма стимулювання економіки, яку запропонував уряд США практично припинила рецесію. Тепер Білий Дім намагається змінити ситуацію на ринку праці. За словами Президента, стимулювання малого підприємництва та створення нових робочих місць є першочерговістю його адміністрації. Останній звіт Департаменту праці США свідчить, що завдяки покращенню показників американської економіки безробіття в країні зростає значно меншими темпами, ніж прогнозувалося. Кількість нових звернень людей у центри зайнятости у перший тиждень листопада була найменшою з початку року. Але загальний рівень безробіття залишається найбільшим за останні 26 років і перевищує 10 відс. *(„Голос Америки")*

Організаторів терактів судитимуть у Ню-Йорку

ВАШІНҐТОН. — Секретар Департаменту юстиції США Ерік Голдер оголосив 13 листопада про те, що суд на підозрюваним в організації атак 11 вересня Галідом Шейхом Мохамедом та його чотирма співучасниками відбуватиметься у цивільному суді Ню-Йорку. За словами Е. Голдера прокуратура буде просити суд усім підозрюваним у злочині винести вирок у вигляді смертної кари. Президент Барак Обама напередодні заявив, що Г. Мохамеда будуть судити з дотриманням усіх процесуальних та законодавчих норм, передбачених у США. Ще п'ятеро утримуваних у в'язниці Ґвантанамо за звинуваченням в організації терористичних атак, за рішенням Секретаря Департаменту юстиції, буде судити військовий трибунал. *(„Голос Америки")*

„Голодний саміт" відбувався у Римі

РИМ. — Провідники світу 16 листопада на зустрічі в Римі обговорили заходи задля стабілізації цін на продукти харчування. Зібрання відбулося рік по тому, як різкий стрибок цін на харчі призвів до хаосу на всій плянеті. Організація з продуктів харчування і сільського господарства вважає, що понад 1 млрд. людей на плянеті потерпає від голоду. Допомогові організації кажуть, що зустріч навряд чи визначить достатньо амбітні цілі. За день до початку зустрічі в Римі, який уже назвали „голодним", голова Організації з продуктів харчування і сільського господарства Жак Дюф і Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун провели символічне добове голодування. Вони намагаються зосередити увагу світу на наслідках суттєвого подорожчання продуктів харчування минулого року, яке найбільше позначилося на найбідніших. У розпал кризи минулого року пролунали обіцянки і запевнення, що довготерміновий спад ґльобальних інвестицій у сільськогосподарські дослідження буде повернуто у зворотній бік. Тепер ці інвестиції потрібні не лише для того, аби нагодувати голодних, а й підвищити рівень виробництва продуктів харчування на 70 відс. у наступні 40 років, щоб прогодувати приріст населення світу. *(Бі-Бі-Сі)*

Лист А. Лінкольна виставлений на авкціон

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Лист часів Громадянської війни в США, написаний 16-им Президентом Абрагамом Лінкольном, буде представлений на авкціоні у Філадельфії за 60 тис. дол. Послання було написане на прохання вчителя 8-річного хлопчика, якого підняли на сміх однокласники після того, як він розповів їм про свою зустріч з А. Лінкольном незадовго до обрання його Президентом США. У ньому А. Лінкольн написав: „Всім зацікавленим особам, я справді зустрічався і розмовляв з Джорджем Івенсом Патеном в травні, в Спрінґфілді, Ілиной. З повагою, А. Лінкольн". А. Лінкольн, що виконував обов'язки глави держави з 1861 по 1865 рік, був першим американським Президентом від Республіканської партії. Президентська діяльність А. Лінкольна привела до посилення виконавчої влади, в дні його правління побудована трансконтинентальна залізниця, ухвалений закон про земельні податки, що вирішив аґрарне питання. У квітні 1865 року А. Лінкольн отримав смертельне поранення в театрі. *(„День")*

Армія Пакистану захопила головні бази „Талібану"

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — Командування пакистанської армії 18 листопада заявило про захоплення більшости опорних пунктів талібів у гірському районі Південний Вазірістан на кордоні з АфганістаномУ бойовиків відбито міста Ладха і Сарарога. Пакистанські війська почали широкомаштабний наступ на талібів 17 жовтня. У спецакції брали участь близько 30 тис. військовослужбовців, яким протистояли 10 тис. бойовиків. За офіційними даними, в ході наступу було ліквідовано понад 500 бойовиків, втрати серед пакистанських вояків 70 осіб. Пакистанська влада плянує повністю завершити спецакцію до січня 2010 року. На початку листопада влада Пакистану заявила про виявлення в ході військової акції проти талібів зброї, вибухівки та медикаментів, доставлених бойовикам з Індії. У зв'язку з цим Ісламабад почав розслідування індійського втручання у протистояння талібів і уряду в країні. *(„Кореспондент")*

Вчені – про діяльність Митрополита А. Шептицького

Р. Л. Хомяк

ЛЬВІВ. – Шістдесят п'ять років тому упокоївся Митрополит Андрей Шептицький. Його життя, його успіхи для Церкви і народу, його міжнародна діяльність були відзначені в переддень річниці на науковій конференції 30 і 31 жовтня у Львові.

Місце конференції було символічне: Український Католицький університет (УКУ). Митрополит А. Шептицький все своє життя мріяв і діяв для створення такого українського університету. Він заснував Львівську Богословську академію як предтечу університету, але не дочекався здійснення мрій, оскільки прерізні політичні сили робили все, що могли, щоб українського університету у Львові не було.

Тепер цей університет є і в ньому навчаються студенти з різних країн, різних кофесій. Український Католицький університет – місце християнської єдности, для творення якої Митрополит Андрей робив стільки старань. В новому „Обіжникові УКУ" є вістка про студентку цього університету, стипендіятку Фонду ім. А. Шептицького, четвертокурсницю Ірину Улбутову, яка вивчає соціяльну педагогіку. Вона – протестантка з Луганська, тобто з російськомовного сходу України. УКУ – школа студентки І. Улбутової, як і школа десятків майбутніх священиків, монахинь і катехитів, але й майбутніх керівників України, політиків і освітян.

Львівська конференція мала назву „Митрополит Андрей Шептицький: єрарх, пастир, пророк". Вона була міжнародною, бо доповіді на ній читали науковці з Польщі, Сполучених Штатів, Італії, Канади та з України.

Єпископ-помічник Дрогобицько-Самбірської єпархії Української Греко-Католицької Церкви Ярослав Приріз виступив з першою доповіддю, в якій накреслив біографію Митрополита Андрея як „душпастиря свого народу", який оновив свою Церкву, починаючи з монашества. Владика Ярослав також відслужив архиєрейську Літургію в каплиці університету в перший день конференції.

Отець Юрій Аввакумов, декан гуманітарного факультету УКУ, говорив про зв'язки і діяльність Митрополита А. Шептицького з російськими греко-католиками – такими, як він сам. Про нього пишуть в пресі, що він „католик, який не зрікся свого православ'я, росіянин, який затишно почувається в українській Церкві" (вищу освіту він здобув у Санкт-Петербурзі, докторат – у Мюнхені, а священичі свячення – в Українській Греко-Католицькій Церкві, у Львові). Отець Юрій вивчав документи про діяльність Митрополита Андрея, які знаходяться у львівському Центральному державному історичному архіві.

Ліліяна Гентош, старший науковий співробітник Інституту історії Львівського університету ім. Івана Франка, яка ознайомлена з архівами Ватикану, розповіла про переговори між Ватиканом і Віднем щодо призначення на єпископа дуже молодого тоді монаха (і графа) А. Шептицького. Вона пояснила, що в Австро-Угорській імперії (частиною якої була Галичина) ‘„єпископські призначення здійснювалися імператором за згодою Римського понтифіка на конкретну кандидатуру". Призначенню А. Щептицького єпископом Станиславівської єпархії передували серйозні державно-церковні дискусії, – підкреслила Л. Гентош.

У періоді між Першою й Другою світовими війнами Митрополит А. Шептицький причинився до створення різних мирянських організацій (Товариство Пресвятої Євхаристії, Апостольство Молитви, Марійське Товариство Молоді, „Обнова") з метою оновити Греко-Католицьку Церкву. Про це розповів Олег Беген, викладач УКУ, який захистив докторську дисертацію в Люблінському Католицькому університеті в Польщі. Він зокрема згадав, як польські власті атакували Митрополита за створення Українского Католицького Союзу, закидаючи, що це насправді політична партія. В той же час Організація Українських Націоналістів (ОУН) вважала, що творення організації „Українська Молодь – Христові" ішло на підтримку польської політики в Галичині.

Марта Богачевська-Хом'як з Вашінґтону прочитала доповідь про ролю Митрополита А. Шептицького у встановленні та розвитку Української Католицької Церкви у США у 1920-их-1930-их роках. Вона також цитувала недавно відкриті в Україні, в Америці і Ватикані архівні матеріяли.

Митрополит А. Шептицький був великим колекціонером старих документів з історії церкви і свого роду. Його представники скуповували ці документи, коли вони з'являлись на ліцитаціях в різних країнах.

Євген Чернухін, який викладає новогрецьку мову в Київському університеті, ознайомлений з цим архівом, який, він здогадується, був перевезений зі Львова до Києва десь у 1960-их роках. Він казав, що багато з тих документів ще не описані точно. Там є документи родів Шептицьких і Фредрів (мама Митрополита була донькою польського письменника Александра Фредра), а також документи Львівської консисторії.

Ярослав Кіт з Любліну говорив про спогади львівських євреїв про Митрополита під час Другої світової війни. Отець Петро Ґаладза з Канади презентував нову книжку кореспонденції між Мирополитом і Левом Жіллє, французьким ченцем, який був франкомовним секретарем Митрополита А. Шептицького.

Конференція мала тривати два дні, але через загрозу ґрипи навчальні заклади були закриті, так що усі доповіді вмістились в один день – 30 жовтня. На другий день в соборі св. Юра відбулась вечірня, а після неї біля гробу Митрополита Андрея в крипті собору о. Іван Дацько провів молитву за Україну.

Учасники конференції однозгідно постановили і в майбутньому влаштовувати такі конференції – з огляду на великий і ще не вивчений матеріял про Митрополита А. Шептицького.

Уточнення

У статті „Дослідження полуляційної генетики" (ч. 43) на початку має бути: „Відомі львівські дослідники Зиновія та Олександра Служинські..."

НА ТЕМИ ДНЯ

Великі виклики

Петро Часто

Колись Володимир Винниченко писав, що історію України не можна читати без брому. Але читати про сьогоднішню ситуацію в Україні – вже й бром не помагає. Тому для спокою душі доцільно обмежуватися якнайпростішими текстами, котрі закінчуються типово українськими візіями: „Врешті-решт все буде добре" або принаймні – „якось-то буде". Бо чим проникливіший автор, тим менше надій на щасливе майбутнє України залишає.

Не бажаючи неприємно вразити наших читачів, все ж зважуся на цитування декількох висновків, з якими тяжко не погодитися і так само тяжко погодитися, хоч вони зроблені не просто глибокими, а можна сказати – талановитими аналітиками-ерудитами.

„...Українці знаходяться напередодні Шостої Руїни, яка знову виникатиме через інтелектуально-культурну, моральну та фахову неспроможність „еліти" на тлі суперництва за контроль над Україною між умовно-західньою та умовно-російською цивілізаціями...„.

„...Коли культури різні, а цивілізація одна, як от культури різних еміґрантів в США, то культури з часом порозуміються. Коли культура одна, а цивілізації різні, як от в Україні, то порозуміння без утворення цивілізаційної єдности практично неможливе. В Україні завжди був мир, коли напрямок цивілізаційного паразитування всіх українців влаштовув. Коли ж різні частини України бажали паразитувати на різних цивілізаціях, то в Україні виникали конфлікти, які закінчувалися „руїнами". І після нинішньої можливої „руїни" Україна, без сумнівів, з часом відродиться як цілісна країна, але може назавжди втратити українство...".

„....Українству, у розумінні цивілізаційного паразитування, так чи інакше кінець. Не має значення, чи буде здійснено спробу пристати до тієї чи іншої цивілізації цілою країною чи країну буде розділено на шматки – кінець українства буде кінцем того цивілізаційного паразитування, яке досі Україна демонструвала світові. України, яку ми знали, вже скоро не буде".

Це уривки з трьох статтей київських дослідників Сергія Дацюка і Костянтина Матвієнка – „Перспективи українства", „В чому суть українства?" і „В новому світі українству нема місця".

Сумним висновком і „нетрадиційною" для українського слуху порадою закінчує аналітичну статтю „Українська криза: можливості „нетрадиційного" лікування" у львівському журналі „Універсум" дуже цікавий публіцист Володимир Вітковський. Маючи на увазі таке нове явище у світі, як чужоземні урядовці та цілі органи влади, яких певна країна запрошує до себе на контрактній основі, цей автор запитує, чи не варто й українцям „найняти собі ісляндський парламент, новозеляндський уряд і сінґапурський Верховний суд?". Він вважає, що ця практика стане через два-три десятиліття звичною, тому Україні варто поквапитися, бо згодом чужоземні послуги значно подорожчають.

Багато й інших авторів переґукуються з С. Дацюком, А. Матвієнком та В. Вітковським у тій тезі, що Україна безнадійно відстає від цивілізацій, між якими перебуває, тобто від російського Сходу й европейського Заходу. А на власний „цивілізаційний проєкт" вона, мовляв, неспроможна, бо хоч „раз-у-раз відтворювала досить конкурентну культуру, але після часів Київської Русі, зокрема після часів Сагайдачного була цивілізаційно несамостійною, паразитарною".

Вповні в клясичному дусі Освальда Шпенґлера С. Дацюк та А. Матвієнко розрізняють культуру і цивілізацію, але до другої, таке враження, ставляться, як до вищого, проґресивнішого рівня розвитку людства. І це дуже дивує. А ще більше – що Росію вони мають за окрему цивілізацію. Це ж саме та теза, котру активно пропаґують теперішні кремлівські геополітичні стратеги, намагаючись обґрунтувати вічну імперськість Росії, цивілізаційну самодостатність „русского міра". При цьому вони фальшують, підмінюють поняття, бо цивілізація – це те, що самодостатнім не може бути в принципі. Щоб мати хоч якісь підстави стерджувати подібне, московські теоретики неоімперіялізму вживають щодо своєї „цивілізації" привабливе означення – православна. Але це вже – елемент культури, історично-релігійної спадщини, тобто той головний елемент, який і в Росії, і в Европі все більше витісняється самим характером цивілізації, оскільки їй іманентно властива байдужість до культури, до релігії, до духовного життя. Не тільки О. Шпенґлер і не тільки европейські найвідоміші европейські дослідники кризи культури, але й визначні українські автори (Володимир Янів, Яким Ярема, Іван Мірчук, Олександер Кульчицький, Микола Шлемкевич та ін.) розуміли цивілізацію як виродження культури. Тому ледве чи доречно порушувати питання, хто більше в сьогоднішньому світі цивілізованіший і хто, отже, може і повинен служити прикладом для інших, „відсталіших" народів. Інакшість і відсталість – це різні речі. Позбуватися внутрішньої, культурної інакшости заради належання до котроїсь з двох сусідніх цивілізацій – це, м'яко кажучи, поспішні, непродуктивні заклики. По-друге, фундаментальні зміни не стаються на заклики, хоч би й найрозумніші – вони приходять самі, і то з невідворотністю.

Завжди були консерватори, котрі не бажали жодної новизни, вважаючи, що вона ніколи не несе добра. І завжди були новатори, які вітали зміни і яким здавалося, що вони тими змінами керують. Але насправді всі доленосні злами – у владі вищих сил. Добрих чи злих – це вже як бачить справу індивідуальна душа. Шлях від первісно-общинного ладу – через феодалізм, капіталізм, науково-технічну революцію – до інформаційно-технологічних суспільств не був пройдений як результат чийогось бажання, а тому тільки, що він мав власну, незалежну від людської волі логіку розвитку.

Сьогоднішній світ стоять на порозі особливої зміни – на про-

(Закінчення на стор. 17)

Листи до Президента України

Для багатьох українців старшого віку листи до офіційних державних чинників тривалий час видавалися ризиковною, небезпечною справою. Їхні діди пам'ятали часи, коли можна було висловити свою думку з того чи іншого приводу у листі до керівника будь-якого ранґу чи до столичної газети. Пізніше настали часи, коли у текстах листів почали шукати прихований зміст і прискіпуватися до авторів, щодо яких влада могла сумніватися у їхньому соціяльному походженні, революційному минулому чи поглядах на соціялістичну дійсність. Необачне слово могло призвести до позбавлення волі або коштувати життя. Краще вже не писати... Але засоби масової інформації були змушувані до обов'язкових „відгуків трудящих" на промови „вождів", постанови партійних комітетів чи з'їздів. Такі листи-відгуки активно писали самі працівники редакцій або інструктори партійних комітетів, підшукуючи до готових текстів авторів робітничого походження і бездоганної, з партійного погляду, репутації. Звісно, ділових думок у таких листах не було.

Коли відійшли часи масових репресій, на заваді листуванню з начальством став залишений тими репресіями страх перед помстою, переслідуванням за висловлювання особистої думки. Звісно, до Сибіру вже не запроторювали, а от відпустки в літню пору могли не дати, загальмувати чергу на отримання житла, позбавити щомісячної преміяльної винагороди.

Однією з ознак демократичного устрою молодої української держави стала поява в інтернет-представництві Президента України Віктора Ющенка електронної сторінки „Листи громадян". У ній вміщуються не лише тексти листів, які надійшли електронною поштою, а й фотокопії послань, надісланих звичайною поштою. Такі рукописні листи ще раз підтверджують, що мова йде про ориґінальні людські документи, ніким не підроблені, не зфальшовані.

Провідною темою листів до Президента України Віктора Ющенка впродовж жовтня-листопада стало обговорення проєкту нової Конституції. Пишуть люди різного віку – від першокурсниці Львівського національного університету ім. Івана Франка Олі З. до 72-річного шахтаря Олексія Максюти з хутора Зелена Долина Дніпропетровської области. У листах немає патосного схвалення проєкту, зате висловлені конкретні думки і пропозиції, що стосуються окремих статтей Основного закону.

Тамара Комарницька, аспірантка Київського національного університету ім. Тараса Шевченка зауважила, що до проєкту не включено право звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини. У ряді листів висловлено більш загальні, але теж актуальні поради. Станіслав Ковальчук з Славути вважає, що партійні передвиборні списки кандидатів повинні складати самі виборці, тоді до парляменту будуть обрані відомі їм люди. Володимир Царинний пропонує взагалі скасувати визначення „народний депутат" і називати парляментаріїв „депутатами Верховної Ради", тому що народ, голосуючи за списками, тих депутатів насправді не бачив і не обирав. Рішення Всеукраїнського референдуму, на його думку, не повинна затверджувати Верховна Рада. Шахтар О. Максюта написав до Президента, що треба заборонити Комуністичну партію України і зажадати від Росії відшкодування за збитки від Голодомору.

Усі листи Президент В. Ющенко передає до Національного інституту стратегічних досліджень, де їх вивчають, систематизують і узагальнюють для практичного використання. Але це вже технічний бік справи. Головне ж у тому, що усі в Україні мають можливість листовного спілкування з Президентом та іншими відповідальними особами і таким чином утворюють ту позитивну спільноту, яку у світі називають демократичним суспільством.

ЛИСТОПАД В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Як Президента Росії не пустили до Криму

12 листопада 2004 року міжнародний дитячий табір „Артек" в Криму і російський банк зовнішньої трогівлі – „Внєшторґбанк" підписали угоду про продаж росіянам пансіонату „Гліцинія", який раніше був літньою резиденцією генеральних секретарів Комуністичної партії Радянського Союзу Микити Хрущова, Леоніда Брежнєва, Юрія Андропова і Михайла Ґорбачова. До 1997 року пансіонат належав до санаторію „Нижня Ореанда", потім його передали податковій адміністрації, а у 2004 році прем'єр Віктора Янукович передав „Гліцинію" Державному управлінню справами, яке очолював Ігор Бакай (нині – громадянин Росії), а той закріпив його за „Артеком" і дозволив продаж. Пансіонат оцінили у 40 млн. дол. Росія на початку 2005 року заплатила 2 млн. дол. і оформила документи на власність.

Пансіонат „Гліцинія". Фото: resorts.ukrbiz

„Нижня Ореанда" складається з 11 літніх урядових резиденцій, у яких проводили дозвілля Віктор Ющенко, Юлія Тимошенко, Петро Порошенко та інші. Це – перший маєток російських царів Романових на Південному березі Криму. Резиденції розташовані на терасі, з чарівним видом на море. Високі сосни, простір, великий парк з альтанками.

Коли Президентом України був Леонід Кучма, то з Президентом Росії Володимиром Путіним він зустрічався в Криму. Якось В. Путін зауважив, що приїздив би до Криму частіше, якщо Л. Кучма дозволить. Тоді і з'явився проєкт створення літньої резиденції В. Путіна в „Гліцинії".

Але 13 травня 2005 року у справу втрутився новий Президент України Віктор Ющенко, який вважав, що чимало угод, підписаних в часи президентства Л. Кучми, слід переглянути. Уже в березні 2005 року уряд України скасував постанову про відведення 352 гектарів земель Ялтинського природного гірсько-лісового заповідника під мисливські угіддя В. Путіна.

Прокуратура Криму в інтересах держави подала 20 травня 2005 року позов у Господарський суд Києва про визнання недійсною угоди про продаж „Гліцинії". Суд задовольнив позов. Гроші було повернено Росії.

Після закінчення розрахунків Москва висловила жаль з приводу цього рішення. У Києві народний депутат Генадій Москаль, колишній начальник міліції Криму, теж заявив, що В. Путін затаїв образу на В. Ющенка і Україну. Він сказав кримській газеті „Новий реґіон": „Хіба не можна було віддати? Принесли б йому бочечку кримського вина, камбали свіжої і поговорили б. Не було б газових війн та інших проблем з Росією. Чи є розум у нашого керівництва?".

Верховна Рада вирішила узяти на свій баланс пансіонат „Гліцинія". У парляменті було зареєстровано проєкт постанови авторства правника Юрія Кармазина, активного учасника колишнього руху „Україна без Кучми". Він вважає, що 20 гектарів „Гліцинії" – це найдорожча в Україні земля, половина якої – Лівадійський парк-пам'ятник садово-паркового мистецтва, решта – ботанічний заказник. Цей скарб повинен завжди належати Україні.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році | Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Читаймо українською мовою

У нашої сучасниці, української письменниці Ліни Костенко в історичній поемі „Берестечко“ є такі слова:

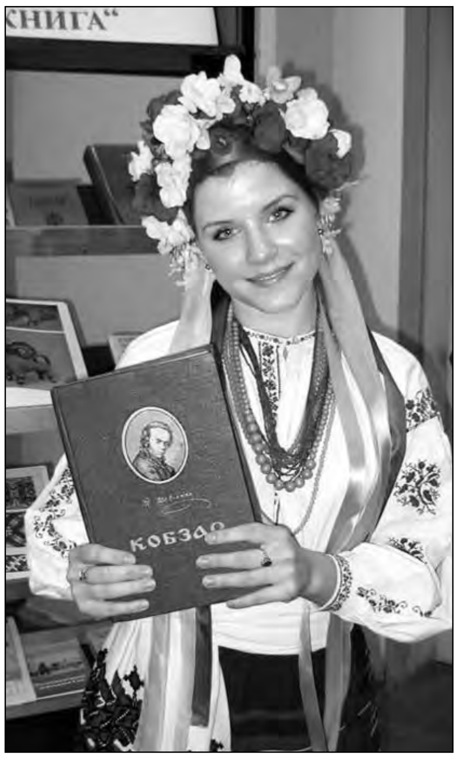
Вони вважають мову нашу бідною
І нас вважають темними людьми.
Але ж, диви, найпершу в світі
Біблію –
Слов’янську – миру появили ми!

Довго не потрібно копирсатися у схронах пам’яті, аби зрозуміти, що так воно і є. Ось такий простий приклад. На жаль, не всі про те пам’ятають, але ж тільки в українській мові, в тій формі, коли в побудові речення ми до когось звертаємося, то відслідковується таке чітке, не притаманне іншим мовам, закінчення: мамо, сестро, Марійко, Андрійку, вітре, Україно, батьку, брате, місяченьку, річенько тощо…

Найближча спорідненість з церковнослов’янською мовою доводиться вже навіть у той спосіб, що, скажімо, в російській мові таке закінчення в зворотній формі слова мають лише тоді, коли йдеться про церковнослов’янські тексти молитов: „Отче наш“, „Богородице Діво - Заступнице“ та хіба ще в Олександра Пушкіна: „Чего тебе надобно, старче“. Напевно і все… Тобто, якщо цей мовний момент в російській мові носить запозичений характер, то в українській мові це становить її природу. Українська ж мова впевнено наголошує на свою родову причетність до стародавніх рукописів та церковного письма і переконливо доводить це низкою доказових прикладів.

А нас, українців, дехто намагається переконати в тому, що, мовляв, українська мова – це надуманий хуторянський витвір або невдале відгалуження польської мови. Але ж з усього бачимо, що це не так. Відтак ще і ще раз можемо пишатися нашою мовою, нашою літературою та припадати до читання українських книжок, бо тільки в них ми знаходимо правду про самих себе, тільки в них все природно і органічно осягається розумом. Бо й на це моє твердження є досконалий приклад із Святого Писання.

Апостол Павло у Першому посланні до коринтян писав: „А тепер, як прийду я до вас, браття, і до вас говорити буду чужою мовою, то який вам пожиток зроблю, коли не поясню вам чи то відкриттям, чи знанням, чи пророцтвом, чи наукою. Як багато, наприклад, різних мов є на світі, і жодна з них не без значення! І коли я не знатиму значення слів, то я буду чужинцем промовцеві, і промовець чужинцем мені“.

Солістка мурманського ансамблю „Лелеки“ Мирослава Аряшкіна з „Кобзарем“.

Наполегливо пропоную до читання книги, якими зачитуються в нашій мурманській громаді. Після поїздки на „Гуцульський фестиваль“, який відбувався на Буковині, мені пощастило придбати книги буковинської письменниці Марії Матіос „Майже ніколи не навпаки“, „Солодка Даруся“, „Москалиця“ та інші. Мало сказати, що ці книжки цікаві. Це історичні, етнографічні та культурні метрики буковинського народу, окреслені в літературі.

Хочу зупинитися на книжках Антоніни Листопад „Почаїв“ та „Соловки“. Написано письменницею так міцно, так життєво та документально-правдиво, що жодний переповідник не в силі буде того зробити до пуття.

Відтак – читаймо українською мовою! Шануймо наших літературних геніїв. Шануймо українську книгу!

Наталя Литвиненко-Орлова,
Мурманськ, Росія

Без мови немає національної гідности

Складаю особливе признання редакторові Петрові Частові за його проникливий коментар „Тріска в чужому оці“ („Свобода“, 25 вересня). Основна тема – ставлення до української мови. Справді, не одна чи дві, а три України (схід, захід і світове українство) виявляють у цій справі різні світогляди, різні рівні самосвідомости. Йшла мова про полеміку, що розгорнулася навкруги цього питання, починаючи від спостережень Аскольда Лозинського „Болюче питання мови“ (31 липня) до критичних завваг д-ра Володимира Білецького з Донецького університету „Що легше – „носити прапорці на Майдані“ чи „перти плуги“? (4 вересня) і репліки Дмитра Гнапа в „Українській правді“ (2 вересня). Всі три погляди віддзеркалюють різні грані реальности.

Найяснішою, на мою думку, є позиція А. Лозинського. Він вказує на тривожний стан, де „від Збруча на схід майже всі розмовляють між собою російською мовою“, і що це уважається за „нормальне“. Його пропозиція „позитивної дискримінації“ на користь української мови неприйнятна в урядових колах України, де навіть Президент Віктор Ющенко заявив, що він „не може насильно впроваджувати українську мову“. Погляди А. Лозинського збігаються з поглядами П. Часта, який підкреслює, що українська держава постала саме для українського відродження, і обов’язок національної верхівки – діяти тому ж намірі.

Погляд д-ра В. Білецького, який пов’язує розвиток української мови з „успіхами української нації“ звучить надто опортуністично. Мої друзі на північно-американському континенті відчували себе українцями і розмовляли українською мовою в найчорніші дні безнадій і репресій українського народу. До речі, ми вважали, що наша гідність і самосвідомість не дозволяли нам інакше чинити.

В своїх заувагах Д. Гнап визнає, що занепад української мови турбує діяспору, хоч радить „не ґвалтувати делікатне мовне питання“ і „зосередитися над розвитком бізнесу“ в Україні. Знаємо з прикрого досвіду (п. Гельбіґ та інших), як проблематично здійснювати нормальну підприємницьку співпрацю в Україні.

Один з симптомів такого почуття мовної меншевартости є рішення авторів (редакторів) не перекладати російськомовні тексти на українську мову в своїх публіцистичних працях. Читав, що Микола Скрипник знаменито володів російською мовою, але брав з собою перекладача, коли їздив в Москву з офіційними справами. Лише такою поведінкою вилікуємося з „комплексу малоросійства“.

Юрій Ганас,
Анкастер, Онтаріо, Канада

І прозою, і віршем – листи про Україну

Майбутнє України непокоїть **Михайла Феша** з Таусону, Арізона, який у листі до редакції застерігає від небезпеки з боку Росії, котра може знову рушити з військом до іншої держави „визволяти своїх громадян“, як робила це торік на Кавказі. Автор листа вважає, що Україну повинно взяти під захист НАТО.

У кількох листах продовжує цю тему **Юрій Кравчук** з Вільмінґтону, Делавер, котрий стає на захист української мови від зазіхань з боку Росії, нагадує про етнічну спорідненість з Україною російської Кубані.

Україні присвячені кілька поезій, надісланих до „Свободи“. **Іван Кочубей** з Черкас прислав два вірші – „Бандера – прапор України“ і „Голос правди“.

Любомира Гайовська-Бойко з Юніону, Ню-Джерзі, написала вірш „Мої думки“, у якому вболіває за долю народу, який „прогавив Божий дар – прославлений Майдан“ і тепер „збився з праведної дороги“. Але авторка вірить, що лихо минеться „і любий мій народ прозріє й вернеться на вірний шлях“.

Ярослав Гальчук з Сейнт-Катеринсу, Онтаріо, Канада, прислав вірш „О, мово наша!“, написаний на захист української мови від чужинських слів. У листі Я. Гальчук осуджує громадськість України, яка непромовна позбутися пам’ятників Леніна, визнати патріотами вояків Української Повстанської Армії.

Два вірші Заслуженого артиста України Ростислава Василенка надіслала **Анна Марків** з Ірвінґтону, Ню-Джерзі. Обидва написані на її день народження. Про себе А. Марків пише, що приїхала з Тернопільської области відвідати могилу матері в Савт-Бавнд-Бруку і залишилася заробити грошей, щоб допомогти трьом дітям і 11 онукам. Своєю долею вона задоволена: вдалося допомогти своїй родині у навчанні і лікуванні. 22 жовтня А. Марчук виповнилося 69 років, а також цього року минає 50 років подружнього життя. Вона шкодує, що цей день зустріне далеко від дому, але пише: „Я на життя ніколи, ніколи не нарікаю, а Богові дякую за ласку, що живу і ще можу працювати“.

16 жовтня у „Свободі“ було вміщене прохання Товариства інвалідів „Надія“ з Чорткова Тернопільської области передплатити для них „Свободу“, на яке відгукнулася виконанням прохання Любомира Шеремета з Чикаґо. Майже одночасно **Леся Фльорчук** з Дітройту написала, що 81-ий відділ Союзу Українок Америки кілька років висилав допомогу цьому Товариству на приватну адресу координаторки товариства Юлії Курської, яка померла 14 квітня. Замість неї стала координаторкою Ганна Зінкевич, яка написала, що син померлої не хоче мати з Товариством нічого спільного. Тепер адреса Товариства: вул. Шевченка, 33, Чортків, Тернопільська область, 48500 Ukraine. Добре, що Л. Фльорчук повідомила нову адресу – відділ передеплати зробить відповідне уточнення.

Щира подяка „Свободі“ і її читачам

У переддень Дня Подяки дозвольте повернутися до подій п’ятирічної давнини. Газета „Свобода“ 8 жовтня 2004 року серед дописів з редакційної пошти надрукувала повідомлення з закликом: доброчинними внесками допомогти врятувати тяжко хвору київську студентку Соломію Мельник.

Хвилюючись за долю дівчини, тоді першокурсниці Національного університету театру кіно і телебачення ім, Івана Карпенка-Карого, дописувачі Ірена Стецура та я емоційно запевняли доброчинців у її великому сценічному майбутньому. І Всевишній прийняв наші молитви. 25 лютого 2005 року „Свобода“ писала про поступове одужання юної киянки, назвала милосердних жертводавців.

А нині з радістю бачимо, що не помилилися в оцінці її таланту. Вже кілька років С. Мельник успішно виступає на сцені київського театру „Дах“.

Своїм своєрідним голосом вона вразила чернівчан на цьогорічному, вже 20-му фестивалі „Червона Рута“ 15-20 вересня і здобула ґранпрі та диплом переможця з-поміж 400 молодих виконавців у різних жанрах з України та закордоння.

Усім добросердечним щедрим українцям у цей четвертий четвер листопада – велика і сердечна подяка від родини та близьких Соломії Мельник.

Сергій Панько,
Ню-Йорк

УНС звітує...

(Продовження зі стор. 1)

„Українського тижневика".

Цими днями буде застосовано один з чинників зменшення видатків видань УНС, – зміною друкарні, що, згідно з підрахунком, повинно заощадити 35 до 40 тис. дол. річно.

У свою чергу, головний секретар Христина Козак підкреслила, що успіхи треба завдячувати зростові продажу Пенсійних грамот на суму понад 20 млн. дол. впродовж перших дев'яти місяців 2009 року, в порівнянні з продажем на суму 11.4 млн. дол. за цілий 2008 рік. „Успішність поліпшується завдяки стратегії продажу Пенсійних грамот, що провадить до можливости продажу інших товарів", — заявила вона. — Аґенти тепер починають також мати кращі успіхи в продажі Грамот життєвого забезпечення УНС".

Продовжуючи, головний секретар звітувала, що УНС тепер має 169 відділів, організованих у 23 округах у США і Канаді. Вона також підкреслила, що УНС намагається поширити пільги своїм членам у США і Канаді. Для прикладу, повідомила про співпрацю УНС з Забезпеченевою фірмою авт (High Point Auto Insurance) у штаті Ню-Джерзі, що уможливлює членам УНС дістати дешевше забезпечення авт у згаданому штаті. Такі ж можливості плянується використати і в інших штатах.

Касир Рома Лісович зосередилась виключно на фінансових успіхах, зокрема на теках вкладів і ростові активів. Вона підкреслила, що більшість забезпеченевих фірм зазнали у 2008 році втрат у вкладах, УНС натомість мав здоровий ріст у приходах зі своїх вкладів. Консервативна політика УНС стосовно вкладів допомогла охоронити теки вкладів в часі світової фінансової кризи.

Варто підкреслити й те, що за останніх сім років УНС не купував звичайних чи привілейованих акцій, і також не мав жодних проблем з наданими морґеджами впродовж згаданої кризи. УНС натомість був одним з малої групи забезпеченевих фірм, що звітував про зріст приходів з вкладів у 2008 році, коли біржа занепадала і панував фінансовий хаос.

Цього року теки боргових цінних паперів мають успіх, приходи від вкладів у перших дев'яти місяцях 2009 року становили 3.6 млн. дол. і перевищили суму 2.9 млн. дол., досягнуту у тому самому часі 2008 року. Загальна сума активів УНС досягла небуденних успіхів — 98.8 млн. дол. на 30 вересня 2009 року — у порівнянні з кінцем 2008 року на суму 76.8 млн. дол.

Р. Лісович підкреслила, що Фестиваль української культури на Союзівці, організований Українською Народною Фундацією в 2009 році, був дуже успішним, з участю 7,000 осіб, згідно з підрахунками штатної поліції. У минулому році фестиваль відвідало 3,000-4,000 осіб. Згідно з її відомостями, третина цьогорічних відвідувачів вперше побували на Союзівці.

Р. Лісович представила порівняння статусу УНС з іншими братськими організаціями в Америці.

Коротко звітував Головному Урядові керівник Союзівки Нестор Паславський, який говорив про літній сезон 2009 року підкреслюючи 25-відсоткове збільшення дітвори і підлітків, які були учасниками різних таборів Центру української спадщини на Союзівці.

Звіти комісій

У п'ятницю вечором, 6 листопада, і суботу вранці, 7 листопада, комісії Фінансова, Братська/Організаційна, Союзівки, Канади і Видань відбували свої окремі наради. Всі вони звітували Головному Урядові у суботу після полудня.

Фінансова комісія обговорювала пропонований бюджет на 2010 рік, що передбачає 12-відсотковий зріст приходів з вкладок на полиси до 36.45 млн. дол., зиск з продажу Пенсійних грамот, що є головним рушієм росту, та прибутки з вкладів приблизно на 6 відс.

Братська та Організаційна комісія запропонували деякі рекомендації стосовно продажу товарів УНС і програм на Союзівці, оголошення про програму стипендій УНС і пропаґування видань УНС – безплатну одномісячну доставу газет можливим майбутнім членам УНС та передплатникам. Комісія також запропонувала повернення відзначок членської приналежности УНС і запропонувала, щоб округи УНС брали активнішу участь в організуванні місцевих імпрез і пропаґуванні УНСоюзу.

Комісія Союзівки обговорювала кілька можливостей зібрання фондів для Центру української спадщини, підкреслила потребу створення з жертводав-

(Закінчення на стор. 19)

Звітує головний секретар Христина Козак.

Президент УНСоюзу Стефан Качарай і скарбник Рома Лісович на нарадах Головного уряду.

Головний уряд Українського Народного Союзу (2006-2010)

Екзекутивний Комітет

Президент
Стефан Качарай – Stefan Kaczaraj
Ukrainian National Association
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054

Перший Заступник Предсідника
Зенон Голубець – Zenon Holubec
5566 Pearl Rd.
Parma, Oh 44129

Другий Заступник Предсідника
Михайло Козюпа – Michael Koziupa
26 Summit Ave.
Cedar Knolls, NJ 07927

Директор для Канади
Мирон Ґрох – Myron Groch
16 Kevin Dr.
Fonthill, ON L0S 1E4 CANADA

Головний Секретар
Христина Е. Козак – Christine E. Kozak
Ukrainian National Association
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054

Касир
Рома Лісович – Roma Lisovich
Ukrainian National Association
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054

Контрольна Комісія
Славко Тисяк – Gerald Tysiak
38 Providence Dr.
W Sand Lake, NY 12196
Василь Шеремета – Wasyl Szeremeta
1510 Hilltop Ter.
Huntingdon Valley, PA 19006

Евген Щерба – Eugene Serba
233 Belaire Dr.
Mt. Laurel, NJ 08054

Радні
Мая Лев – Maya Lew
245 E 25th St., Apt 8-G
New York, NY 10010

Ґлорія Горбатий – Gloria Horbaty
3 Pequot Rd.
Wallingford, CT 06492

Микола Філь – Nicholas Fila
105 Latham Ridge Rd.
Latham, NY 12110

Евген Осціславський – Eugene Oscislawski
5 Stable Ln.
Flemington, NJ 08822

Мирон Пилипяк – Myron Pylypiak
11204 SE 234th St.
Kent, WA 98031

Оля Черкас – Olya Czerkas
565 Riviera Bay Dr. NE
St Petersburg, FL 33702

Альберт Качковський – Al Kachkowski
126 Simon Fraser Cres.
Saskatoon, SK S7H 3T1 CANADA

Богдан Кукуруза – Bohdan Kukuruza
5441 N Neva Ave.
Chicago, IL 60638

Любов Стрілецька – Lubov Streletsky
9804 Hardy Rd.
Philadelphia, PA 19115

Стефанія Гаврилюк – Stephanie Hawryluk
53 Michael Dr.
Cottekill, NY 12419

Почесні Члени
Анна Чопик – Anna Chopek
1001 Oppenheimer Dr. #101
Los Alamos, NM 87544

Мирон Куропась – Myron Kuropas
107 Ilehamwood Dr.
DeKalb, IL 60115

Тарас Шмаґала Ст. – Taras Szmagala Sr.
10976 Tanager Tr.
Brecksville, OH 44141

Анатолій Дорошенко – Anatole Doroshenko
16955 Sycamore Ct.
Northville, MI 48168

Уляна Дячук – Ulana Diachuk
163 Prospect Pl.
Rutherford, NJ 07070

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Зустріч Генерального консула України з „Клюбом-500”

Генеральний консул України в Чикаґо Костянтин Кудрик на зустрічі з членами „Клюбу-500”.

ЧИКАҐО. – „Внесок, який зробили члени Товариства приятелів Генерального консульства України в Чикаґо „Клюб-500”, важко переоцінити,” – цими словами розпочав свій виступ Генеральний консул України в Чикаґо Костянтин Кудрик на зустрічі, яка відбулася 9 жовтня. Це був вияв вдячности уряду України за велику підтримку з боку української громадськости.

11 грудня 1992 року відбулися установчі збори „Клюбу-500”, що постав з ініціятиви св. п. д-ра Дарії Маркусь і її чоловіка проф. Василя Маркуся.

500 членів товариства зобов’язувалися влатити на потреби консульства по 500 дол. Ентузіязм громади, при фінансовій підтримці фінансових установ і банків, позитивно розв’язав проблему, й уже 2 жовтня 1992 року відбулося відкриття першого в США Генерального консульства України в Чикаґо в приміщенні Українського культурного осередку. На урочистості були присутні міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, Посол України в США Олег Білорус і новопризначений Генеральний консул Анатолій Олійник. Так було створено міцну основу дальшої діяльности, яку продовжувало Товариство приятелів.

Першорядним завданням „Клюбу-500” було придбання фондів на повне утримання консульства до кінця 1994 року, а опісля – допомога в придбанні на власність будинку консуляту.

Після виїзду Д. Маркусь до Києва в 1993 році „Клюб-500” очолила Дарія Ярошевич (1993-1996), згодом, в 1996 році, – Лідія Шандор, а від 1998 року – Іванна Річардсон.

Ця зустріч відбулася в Українському інституті модерного мистецтва, в приємній товариській атмосфері, з вином і закусками.

Запрошені мали нагоду ознайомитись з усіма консулами і працівниками представництва України на північнозахідній території США та заслухати докладний звіт І. Річардсон про діяльність Товариства. Своє повідомлення вона ілюструвала відеофільмом, який був базований на сторінках уже готової до друку пропам’ятної книжки, та додатковими фотографіями з минулого. Книжку спільно опрацювали Д. Ярошевич та І. Річардсон під заголовком „Товариство приятелів Генерального консульства України в Чикаґо „Клюб-500“. Архів матеріялів був переданий Українському національному музеєві в Чикаґо.

Іванна Т. Ґорчинська

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

сучасної Росії та декількох представників інших держав охарактеризувати Голодомор як „природне явище“, морально зобов’язане вічно пам’ятати всі 10 млн. жертв антиукраїнського геноциду.

„Ми ніколи не перестанемо нагадувати людству про святість життя і Богом дані права кожної людини. Ми нагадуватимемо політичним провідникам світу, що вони вже не мають необмеженої і незаперечної влади знищувати життя... в Україні чи в будь-якій іншій країні світу“, – сказав Архиєпископ Антоній.

П‘ятеро єрархів, в їх числі – Митрополит УПЦ в США Константин, Митрополит Української Католицької Церкви (УКЦ) в США Стефан Сорока, єпископ УПЦ в США Даниїл, єпископ-емерит УКЦ в США Василь Лостен, понад 30 священиків та дяків обох конфесій просили в Бога ласки для душ загиблих в часи Великого голоду.

Першу промову виголосила президент Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) Тамара Ґало-Олексій, вона ж вела подальшу програму відзначень. Вона закликала присутніх ім‘я і в пам‘ять жертв українського Голодомору-геноциду взяти на себе зобов‘язання ширити правду у світі про той непростимий злочин проти людства.

Представник Державного департаменту Віліям Поуп зачитав заяву Президента США Барака Обами з нагоди відзначення Голодомору, в якій він наголосив, що пам’ять про Голодомор в Україні допоможе уникнути подібних трагедій у майбутньому.

Виступ сенатора від штату Ню-Йорк Чарлза Шумера засвідчив, що цей політик спромігся на важливу еволюцію у своїх поглядах. Як відомо, раніше він схилявся до думки, що Україну слід повернути у зону впливу Росії. Цього разу перед українською авдиторією Ч. Шумер заявив, що США „повинні використати всі засоби, щоб Росія ніколи не змогла позбавити Україну незалежности. США повинні стояти разом з Україною, щоб зберегти її вільною“. Сенатор також визнав, що Голодомор своєю головною ціллю мав знищення українців через їхню національну належність: „В Українському Голокості загинуло 10 мільйонів людей – більше, ніж в якому-небудь іншому в минулому чи в сучасності. Це було найбільшим вбивством людей через їхню національність, що людство коли-небудь знало“.

(Зліва) Єпископ Василь Лостен, Митрополит Константин, Митрополит Стефан Сорока і Єпископ Даниїл. *Фото: Рас Челак*

Президент УККА Т. Ґало-Олексій повідомила, що на адресу цього молитовного зібрання надійшов лист від конґресмена Сандера Левіна, автора законопроєкту про побудову пам‘ятника жертвам Голодомору на федеральній землі Вашінґтону, Округ Колюмбія, та зачитала заяву сенатора від штату Ню-Йорк Крістен Джілібранд, котра передала вітання всім, хто зібрався для відзначення антиукраїнського геноциду, подякувала УККА за організацію цього заходу та висловила вдячність за приєднання і її голосу до тих, хто вшановує пам’ять жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні.

Також виступили представники Української держави: Посол України в США Олег Шашур та Постійний представник України при ООН Посол Юрій Сергеєв.

Посол О.Шамшур розповів, що в даний час створюється „Книга Національної Пам‘яті України“, яка вже нараховує 22 тис. сторінок. Це історичні дані, свідчення очевидців, офіційні документи з архівів. Книга буде доповнена еклектронічною картою Голодомору, яка вказуватиме відому кількість та імена загиблих у кожному селі і кожному місті.

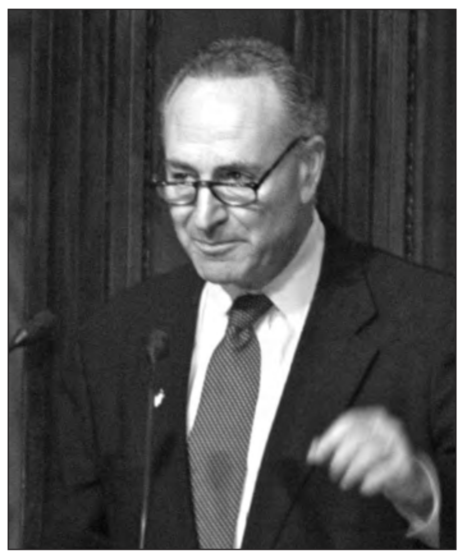
„Сьогодні ми втішаємося результатами наших зусиль з міжнародного визнання Голодомору, досягнутими завдяки цілеспрямованості і рішучості багатьох людей — вчених, членів українських громад, наших друзів за кордоном і, передусім, завдяки величезним зусиллям Президента Віктора Ющенка“, – підкреслив Посол О. Шамшур. Він також повідомив, що Міністерство культури України оголосило конкурс на найкращий проєкт пам‘ятника жертвам Голодомору в столиці США, Вашінґтоні.

Посол Ю. Сергеєв розповів про подальшу працю в Організації Об‘єднаних Націй з метою поширення у світі знань про Голодомор, цю найтемнішу сторінку української історії.

Марк Едварс, продюсер фільму „Живі", прем‘єра якого відбулась того вечора в Ню-Йорку в Музеї історії, зазначив, що його головним пріоритетом при створенні фільму були простота і зрозумілість теми загальній авдиторії та збір свідчень звичайних українців по цілій Україні, оскільки ця „праця мала бути виконана негайно, бо ми усвідомлювали, що минуло вже 75 років і це, напевно, остання можливість їх зафіксувати".

У заключному слові Митрополит С. Сорока подякував присутнім за участь, управі УККА - за організацію цього відзначення, а Його ексселенції Архиєпископові Тимоті Доланові, главі Римо-католицької єпархії Ню-Йорку - за надання катедрального собору св. Патрика для екуменічної служби.

На завершення український хор „Думка" під диригуванням Василя Гречинського заспівав молитву за український народ „Боже Великий, Єдиний“.

Сенатор від штату Ню-Йорк Чарлз Шумер.

Президент Українського Конґресового Комітету Америки Тамара Ґало-Олексій.

Зустрічі президента СКУ Євгена Чолія в Польщі і в Україні

ПЕРЕМИШЛЬ, Польща. – 9-12 жовтня президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій побував у Польщі. Метою його поїздки була участь у VI з'їзді Об'єднання українців Польщі (ОУП) та ознайомлення з життям українців у Польщі.

9 жовтня президент СКУ в супроводі члена Головної ради ОУП Олександра Маслея відвідав греко-католицький цвинтар у селі Павлокома, де поставив свічку та вшанував пам'ять 366 українців, що були замордовані відділом польської Армії Крайової 1-3 березня 1945 року. Він мав зустріч з головою ОУП Петром Тимою у Перемишлі, під час якої обговорив подальшу співпрацю з СКУ.

10 жовтня Є. Чолій разом з віце-прем'єр-міністром України Іваном Васюником узяв участь у покладенні вінків до пам'ятних знаків воїнам Української Галицької Армії та Української Повстанської Армії на військовому цвинтарі в Пікуличах.

10-11 жовтня президент СКУ брав участь у VI з'їзді ОУП у Перемишлі. На з'їзді були близько 130 учасників, серед яких – Митрополит Перемисько-Варшавської єпархії Української Греко-Католицької Церкви Іван Мартиняк, віце-прем'єр-міністр України І. Васюник, представники владних структур Польщі, Посол України в Польщі Олександер Моцик та делеґати українських складових організацій Польщі.

Є. Чолій також виступив з промовою, у якій зазначив: „Українська спільнота в Польщі має свої особливості, до великої міри спричинені історичними обставинами. Це зокрема проживання частини українців на своїх споконвічних етнічних землях – Бойківщині, Лемківщині, Підляшші, Холмщині та Надсянні, що через історичні обставини були відірвані від України і перейшли до складу Польщі. А також велика розпорошеність у західних і північних воєводствах внаслідок антиукраїнської акції „Вісла", що спричинила примусове переселення близько 150 тис. українців та всілякі порушення їхніх людських і національних прав. Тому хочу наголосити на важливості довголітньої наполегливої праці українців, які за несприятливих і нелегких умов зберегли мову, культуру, мистецтво, традиції та національну самобутність".

Під час з'їзду президент СКУ погодив з адвокатом Петром Федусем питання його участи у юридичному підкомітеті СКУ та подальші кроки в ліквідації наслідків акції „Вісла". Президент СКУ привітав новообраного голову П. Тиму і головну раду ОУП.

Президент СКУ також відвідав українські установи у Перемишлі, був на Службі Божій у Архикатедральному соборі св. Івана Хрестителя, разом з заступником директора української школи Марією Туцькою оглянув приміщення Народного дому.

* * *

КИЇВ: – 14 жовтня, на запрошення Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних взаємин Верховної Ради України, президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій виступив на парляментських слуханнях на тему: „Закордонне українство: сучасний стан та перспективи співпраці".

У вперше присвячених темі закордонного українства парляментських слуханнях взяли участь народні депутати України, дипломати, керівники центральних органів виконавчої влади, духовні особи та активісти закордонних і місцевих українських громадських організацій. Від СКУ на парляментських слуханнях були також присутні наступні члени Ради директорів: генеральний секретар Стефан Романів (Австралія), Валерій Семененко (Росія), Юрій Чопик (Еспанія) та Віторіо Соротюк (Бразилія).

Активну участь у парляментських слуханнях брали також представники Конґресу Українців Канади (КУК), Сергій Касянчук і Мирон Спольський. С. Касянчук у своєму виступі підкреслив позицію КУК: „Ми уважаємо, що сьогоднішні слухання є першим кроком до законодавчої ґарантії тісного і постійного зв'язку України з діяспорою".

Крім того, С. Касянчук подав до Верховної Ради ряд пропозицій від КУК, які зокрема стосуються обмінів молоді та студентських організацій діяспори та України, сприяння діяльності Пласту і СУМ; впровадження програм для розвитку і підтримки українських студій, шкіл в діяспорі, наукових і дослідних центрів в університетах та інших вищих навчальних закладах за кордоном.

15 жовтня президент СКУ Є. Чолій зустрівся з керівництвом Державного комітету телебачення і радіомовлення України – заступниками голови Андрієм Марочкіним, Миколою Білоусом та Василем Шевченком. Під час зустрічі було обговорено питання співробітництва у справі забезпечення національно-культурних та мовних потреб української діяспори.

15 жовтня відбулась зустріч президента СКУ з виконуючим обов'язки голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення Андрієм Мирошніченком. Під час зустрічі обговорено питання, що стосуються інформування української діяспори про події в Україні та в свою чергу висвітлення в Україні матеріялів про життя закордонного українства, а зокрема про діяльність СКУ.

16 жовтня Є. Чолій мав робочу зустріч з міністром культури і туризму України Василем Вовкуном. На зустрічі були також присутні заступник екзекутивного адміністратора СКУ Євгенія Петрова та представники міністерства – начальник управління міжнародних зв'язків Зінаїда Попова, начальник відділу культури етносів України та української діяспори Тетяна Білецька та головний спеціяліст відділу монументального, образотворчого, декоративного та ужиткового мистецтва Наталія Кірєєва.

Під час зустрічі було обговорено ряд питань в галузі культури і мистецтва та виконання Програми підтримки закордонного українства на 2009 рік.

Було обговорено питання про проведення спільних заходів до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, у тому числі наміри міністерства провести у грудні круглий стіл за проєктом „Шевченкіяна. Світова мережа", поширення в Україні документального фільму „Окрадена земля" канадського режисера Юрія Лугового.

Світовий Конґрес Українців

Представники Конґресу Українців Канади Сергій Касянчук і Мирон Спольський на сесії Верховної Ради.

Учасники зустрічі в Міністерстві культури і туризму України (зліва): Зінаїда Попова, Євген Чолій, Василь Вовкун, Євгенія Петрова, Тетяна Білецька.

На військовому цвинтарі в Пікуличах (зліва): Євген Чолій, віце-прем'єр-міністер Іван Васюник та воєвода Підкарпатський Мирослав Карапита.

Передплачуйте і читайте „Свободу" – тижневик УНСоюзу!

На Союзівці відбулася зустріч мітенвальдців

Учасники зустрічі колишніх учнів Мітенвальдської гімназії.

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – 28-30 вересня, на Союзівці, завдяк и підготовчому комітетові під зарядом голови Дарії Пушкар-Шуст, відбувся з'їзд колишніх учнів міттенвальдських шкіл. Роман Канюка, який кожного року очолює реєстраційну комісію, ще 27 вересня приїхав на Союзівку і почав урядувати.

Учасники зустрічі відзначали 60-ліття останньої матури у міттенвальдській гімназії. Ігор Зєлик, хоч сам не міг приїхати, передав оригінальне табльо з 1949 року, яке якимось чудом він привіз до Америки. Всі приглядалися до фотографій шкільних товаришів та професорів, які тоді були наполовину молодші від учасників зустрічі. Можна було також оглядати колекцію артистично побільшених фотографій з попередніх з'їздів. Ці експонати виготовив Богдан Балабан. Офіційним відкриттям стала гостина в будинку „Карпати", в кімнаті подружжя Нікішів, які приготували напої і перекуску.

Після вечері і привітання з уст Д. Шуст відбулася традиційна ватра в головному будинку Союзівки. Зі співаниками в руках, які приготовив Любко Гевко, всі співали майже до півночі.

Наступного дня, після Служби Божої і Панахиди, які відправив о. Володимир Пісо, та спільної знімки біля церкви, було показано відеофільм „Спомини про табір в Мітенвальді 1946-1949 років (продюсер фільму – д-р Остап Винницький).

Перед бенкетом у бібліотеці відбулася зустріч мітенвальдців та їхніх гостей. Обговорювано різні поточні справи. Д. Шуст подякувала членам організаційного комітету за їхню співпрацю, згадала Р. Канюку, Ореста Гаврилюка, Б. Балабана, Л. Гевка, Юрія Солтиса, Галину Савчак-Кутко, Н. Острук-Лучанко, Ярослава Козака та В. Нікіша.

На сходинах присутні вислухали дві доповіді. Л. Гевко згадав про заслуги Ярослава Дужого – мецената, почесного доктора Українського Вільного Університету та редактора книги-альбому про Мітенвальд. Я. Дужий, учасник численних зїздів мітенвальдців, відійшов у вічність цього року. Цього року померли також Дарія Гасюк-Маркусь – автор і редактор „Української енциклопедії", лікарі Тарас Новосівський та Євген Стецьків.

Другу доповідь виголосив О. Гаврилюк, який з'ясував фінансові потреби пластового табору „Сокіл" в Україні та поділився думками стосовно життя і проблем на батьківській землі. О. Гаврилюкові належиться також подяка за виготовлення журналу-одноднівки „Пам'ятник Мітенвальду".

Під кінець сходин було ухвалено, що наступний зїзд відбудеться в 2010 році. На пропозицію Я. Козака одноголосно перевибрано Д. Шуст на голову підготовчого комітету.

Завершенням з'їзду був бенкет. Ю. Солтис, ведучий бенкетом, запропонував, щоб хвилиною мовчанки кожний вшанував пам'ять тих мітенвальдців, які мали вплив на життя скитальців.

Частиною мистецької програми був виступ Б. Балабана. Він чарував усіх своїм голосом, виконавши три пісні. Одну з пісень він присвятив проф. Романові Ракочому, передаючи від нього привіт і вибачення за відсутність через незадовільний стан здоров'я.

Після бенкету були танці і забави. Ніхто не чувся старим і не збирався йти спати. Танцювали, поки грала музика, і навіть після того, як не було музики, половина гостей продовжували дружні розмови аж до 1-ої год. ранку.

Юрій Солтис

Історія великої громади, яка виросла з малої

Лука Костелина

ПАЛАТАЙН, Ілиной. – 17 жовтня члени Осередку Спілки Української Молоді (СУМ) ім. полк. Дмитра Вітовського, а з ними – члени усіх українських організацій мали добрий привід до вдоволення й радости: посвячення й офіційне відкриття оновленого дому, відомого в Палатайні як „Український центр".

Ініціятором та організатором перебудови був саме провід осередку СУМ. Ужиткова площа будинку після перебудови подвоїлася. Архітектурний проєкт виконав Йосиф Мицик, а будівельним консультантом був Володимир Братків.

Початки громади, згуртованої навколо центру, сягають 50-их років минулого століття. А джерелом і першопоштовхом цього невпинного руху-розвитку був маленький рій „Орлик" юнацтва СУМ, створений в 1957 році. Щоправда, вже тоді на території Палатайну діяли і церква Непорочного Зачаття, і громадські організації – 31-ий Відділ Організації оборони чотирьох свобід України та відділ Об'єднання жінок ОЧСУ ім. Олени Пчілки. Однак, тільки з появою енерґійних сумівців громадська праця у цьому передмісті набула розгону.

Сім років після створення рою „Орлик", в 1964 році, кількість сумівського юнацтва збільшилася настільки, що виникла потреба створити Відділ юнацтва СУМ, який прийняв назву „Дрогобич". Відбулося посвячення прапору Відділу. А ще через чотири роки, восени 1968 року, був створений Осередок СУМ ім. полк. Дмитра Вітовського – в пошанування Листопадового чину 1918 року та ідеології боротьби українського народу за свою незалежність. Разом з 31–им відділом ООЧСУ та ОЖ ОЧСУ Осередок СУМ ім. полк. Д. Вітовського входив в Організацію Українського Визвольного Фронту (ОУВФ) , яка після 1991 року стала називатися – Українські Державницькі Організації.

Дім, знаний нині як Український центр, має цікаву історію. Був він колись маленькою однородинною дерев'яною хатиною. Коли при Осередку СУМ відкрилася Школа українознавства, створився танцювальний гурток, почали проводитися різні заходи, за домом закріпилася назва „Український центр". Пощастило і з тим, що центр знаходиться поруч Української Греко-Католицької церкви Непорочного Зачаття, до побудови якої немало причинилися члени ОУВФ.

Містечко Палатайн є північно-західнім передмістям Чикаґо, з яким сполучає його вигідний комунікаційний шлях I-90. Воно припало до вподоби нашим людям – тут можна було знайти місця праці, дихати свіжим повітрям, купити хату з гарним городом. Тому й розросталася тут українська громада, а розом з нею розвивався осередок СУМ. Хатина, яку купив ОУВФ у 1968 році, швидко виявилася замалою для активної громади. Тому в 1974 році провід ОУВФ взяв позичку, розвалив хатину, а на її місці побудував великий, двоповерховий мурований дім з театральною залею. Будівельний комітет тоді очолював батько теперішнього голови осередку Мирона Васюнця, покійний Євген Васюнець.

Але громада далі росла – тож і двоповерховий мурований будинок згодом виявився замалим. Й от, незважаючи на економічну кризу, українці взялися за перебудову свого центру. Значно збільшені театральна заля, заля для спорту, приміщення для Школи українознавства, тощо. У новому будинку Українського центру, поруч Українських Державницьких Організацій, матиме свою філію Федеральна кредитова спілка „Самопоміч", яка немало причинилася до перебудови, надавши на цю ціль 300 тис. дол. з нагоди 40-ліття СУМ.

Після війни, коли в Чикаґо прибуло багато нових українських еміґрантів, осередки СУМ виникли і в інших околицях їхнього компактного розселення. З них сьогодні залишилося тільки два. Найстарший – осередок ім. Миколи Павлушкова – має чудовий триповерховий дім за адресою 2457 Вест Чикаґо-Авеню. Йому в цьому році восени виповнилося 60 років. А наймолодшим є саме осередок СУМ ім. полк. Д. Вітовського в Палатайні. Цей осередок і сьогодні чисельно збільшується. Два „середущі" осередки СУМ припинили, з огляду на вік, своє існування – зокрема осередок ім. полк. Богуна на середньому півдні міста Чикаґо та осередок ім. Крут на далекому півдні, організатором створення якого в 1951 році був мій покійний батько Ілько Костелина. Він славився славився жіночим хором, який під диригентурою покійної вже Мирослави Ґалан мав багато дуже успішних виступів.

Посвячення перебудованого Українського центру було особливим святом. Провели

(Закінчення на стор. 13)

З життя українців в Північній Каролайні

РАЛЕЙ-ДЮРГАМ, Північна Каролайна. – За останні 16 років, за офіційними даними перепису населення, число українців зросло в нашому штаті від 5,000 до 14 тис. осіб. Близько 3,000 з них – це новоприбулі українці, так звана „четверта хвиля" іміґрантів. Головні центри українських громад – Ралей-Дюргам (3,300 осіб, 500 новоприбулих) і Шарлот (5,000 осіб, 1,600 новоприбулих).

За ініціятивою новоприбулих іміґрантів в серпні 2005 року було організовано Асоціяцію українців Північної Каролайни, яка бере активну участь у щорічних міжетнічних імпрезах, пропаґуючи українське мистецтво і культуру, реґулярно відзначає свято Незалежности України.

Минулої осені Асоціяція організувала успішну наукову конференцію в університеті Північної Каролайни про Голодомор 1932-1933 років. В Шарлоті немає подібної організації, але є Українська греко-католицька місія.

Восени 2006 року Владика Роберт Москаль заснував першу в штаті Українську греко-католицьку парафію свв. Володимира і Ольги у містечку Ґарнер. Парафія розростається і в цей час організовує Школу українознавства для дітей.

Цього року День Незалежности України відзначали 23 серпня у місцевому парку, з великою участю українців околиці. Свято відкрив голова асоціяції д-р Олег Воловина. Після співу національного гимну України було привітання від Посла України у США Олега Шамшура.

Діти української парафії під проводом Галини Шарон деклямували вірші, заспівали кілька пісень. Галина Балан і Василь Явдошняк зачитали кілька патріотичних деклямацій, які перепліталися піснями у виконанні церковного хору.

Святковий пікнік започаткував о. Ясон Шарон, парох церкви свв. Володимира і Ольги, благословенням різноманітних страв і напоїв, які принесли присутні, та шашликів, які приготував Василь Шимоняк. Після смачного обіду усі забавлялися при звуках українських мелодій. На акордеоні грав Євген Кобіський. Марія Дюк пожертвувала речі на льотерію.

А 2-4 жовтня відбувся 24-ий Міжетнічний фестиваль в місті Ралей, столиці штату, у новому конвенційному центрі. Це велика місцева подія, в якій брали участь близько 50 етнічних груп з усіх кінців світу. Вони поділилися своєю культурою, танцями, національними строями, виставками і стравами. Як і в минулих роках, українці під проводом асоціяції брали активну участь у святі.

Киянка Марина Капустіна приготувала прекрасну виставку з різноманітними вишивками, національними строями, різьбами, писанками, бандурою. Мисткиня Олена Зінчук демонструвала техніку народного малювання у славнозвісному стилі Петриківки. В окремому кіоску були численні сувеніри на продаж з українською тематикою, які пожертвували Іван і Сузанна Вашинські.

Українська кухня під керівництвом Луки і Христини Корженовських продавала на користь будівельного фонду нової церкви традиційні страви: борщ, вареники з сметаною, голубці та солодощі.

Найбільшою атракцією фестивалю була українська група танцюристів „Лиман" з Балтімору, Мериланд, які брали участь у фестивалі в минулих роках. Близько 30 молодих і енерґійних хлопців і дівчат в чудових народних строях впродовж 45 хвилин забавляли різними танцями численну, різноетнічну публіку (інші етнічні групи одержали тільки 20 хвилин часу на свої виступи). Після кінцевого гопака глядачі встали з місць і обдарували виконавців оваційними оплесками і вигуками.

Роман Слиж,
Олег Воловина

Учасники святкувань Дня Незалежности України в Північній Каролайні.

Історія...

(Закінчення зі стор. 12)

його Владика Ричард Семенюк з Української католицької єпархії св. о. Миколая, Владика Даниїл з Української Православної Церкви в Америці, та о. Михайло Кузьма – парох парафії Непорочного Зачаття. На це свято прибуло численне духовенство з різних парафій Чикаґо. Господинею і ведучою була Оля Сорока.

Зворушливим моментом під час вечора був вхід сумівської молоді з своїми прапорами. Коли вона входила під оплески присутніх, здавалося, колоні не буде кінця. Гарне враження зробив сумівський апель: звітування, приречення та присяга переходу з доросту до молодшого юнацтва, а молодшого – до старшого. Відбулося також вручення різних нагород сумівським активістам за довголітню працю. Цю частину апелю перевела Оля Кусик.

З усними привітами виступили: Вікторія Кавка – представник Головної управи СУМ в Ню-Йорку, та Ярослава Абрамюк – голова Осередку СУМ ім. М. Павлушкова, передаючи братньому осередкові пожертву – 1,000 дол. Поромовляли також Юліян Куляс – президент Фундації „Спадщина", та Орест Фединяк – голова Ради директорів Фундації „Самопоміч", Мирон Добровольський – голова 31-го відділу ООЧСУ, Оля Федай – голова ОЖ ОЧСУ в Палатайні, Генеральний консул України в Чикаґо Констянтин Кудрик. Письмові привіти прочитала ведуча. Останнім виступив голова осередку СУМ ім. полк. Дмитра Вітовського Мирон Васюнець, вшанувавши добрим словом багатьох людей, які активно сприяли перебудові Українського центру.

У піднесеному настрої присутні сприйняли святкову концертну програму, яку коментувала ведуча Ірина Ценглевич. Виступали сумівські танцювальні групи осередку СУМ імені Д. Вітовського та хор Школи українознавства, хор осередку СУМ ім М. Павлушкова (дириґент Володимир Попович) і „Спалений театр" (режисер Олег Куляс, теж з осередку ім. М. Павлушкова). Хор виконав сумівські пісні, що їх співає молодь на таборах. Концертну програму збагатив співак Роман Сидорук, недавній лавреат міжнародного вокального конкурсу в Голівуді.

Під час програми Лариса Коваль вручила п'ятьом учням Школи українознавства в Палатайні грамоти за перемогу в дев'ятому Міжнародному конкурсі шанувальників української мови ім. Петра Яцика.

Після концертної програми була проведена льотерія – предметом розгри було нове авто „Mini Cooper S Convertible". Льотерійні квитки продавалися кілька місяців, щоб здобути фонди на Український центр. Щасливою людиною того дня була Христина Пилипчак – вона виграла те авто.

Завершенням святкового дня була забава для молоді і старших, яких запрошували до танців два гурти: „Клопіт" та „Дзвін". Хтось пожартував: „Клопіт" нагадує сумівському проводові великий фінансовий борг, що тяжіє над Українським центром, а „Дзвін" потішає: Бог допоможе!

Відбулася конференція ОУН (д)

ЛЬВІВ. – 31 жовтня в актовій залі Інженерного центру „Техно-Ресурс“ відбулась щорічна конференція Об’єднання українських націоналістів (державників) – ОУН (д).

Конференцію відкрив голова Центрального проводу ОУН(д) Павло Дорожинський, який виголосив звіт з діяльности організації від серпня 2008 року. Звітував також Анатолій Левченко, голова Молодіжного крила ОУН (д).

На конференцію прибули делеґати з східних і південних областей України – з Луганської, Донецької, Дніпропетровської, Миколаївської, Одеської областей, а також з Криму і міста Севастополя.

Промовляли Осип Барецький – заступник голови Центрального проводу ОУН(д) з Німеччини, Ігор Костицький з Омська, Росія, д-р Ярослав Середницький з Львівської области, Петро Атаманчук з Тернопільської области, Сергій Кудра і Валерій Бублик з Києва, Богдана Процак з Севастополя, Євген Ковальський з Донецької области, Дмитро Щупта і Мирослав Мосюк з Одеської области, Леся Борець з Закарпаття, Олександер Царенко з Дніпропетровської области.

Під час нарад конференції було проведено заприсяження кандидатів в члени ОУН (д).

Проф. Валерій Бублик виголосив доповідь про увічнення пам’яті основоположника українського націоналізму Миколи Міхновського на його батьківщині – Полтавщині.

Інформацію про життя, військову та громадську діяльність в боротьбі за незалежність України членів Проводу Українських Націоналістів і Організації Українських Націоналістів – генерала-полковника Армії Української Народної Республіки (УНР), Військового міністра Миколи Капустянського; міністра закордонних справ Уряду УНР Дмитра Андрієвського; голови Української Національної Ради Осипа Бойдуника, голови Сенату ОУН і голови Української Національної Ради Якова Маковецького надав Ярослав Середницький.

В обговоренні змін до Конституції України, поданих до парляменту Президентом Віктором Ющенком, взяли участь П. Дорожинський, Осип Барецький, В. Бублик, Сергій Кудра, Петро Атаманчук, Євген Ковальський, Дмитро Шупта, Мирослав Мосюк та ін.

Учасники конференції схвалили проєкт Конституції, з деякими доповненнями та зауваженнями. Водночас підтримано раніше схвалену постанову Центрального проводу ОУН(д) надати повну підтримку на наступних президентських виборах теперішньому Президентові В. Ющенкові.

На завершення конференції голова Молодіжного крила ОУН(д) А. Левченко ознайомив присутніх з проєктом резолюції конференції, який після обговорення і внесення певних уточнень і доповнень був прийнятий.

Прес-служба ОУН (д)

Вихідця з Волині зараховано у Ватикані до лику святих

ВАТИКАН. — Через 114 років після смерти піднесено до лику святих Архиєпископа Зиґмунда Фелінського, який народився у селі Воютин Луцького району.

Таким залишився світлий образ Зиґмунта Фелінського.

14 квітня 2001 року Папа Іван Павло II причислив З. Фелінського до лику блаженних. А у жовтні 2009 року блаженного зараховано до лику святих. Канонізація відбулася 11 жовтня на площі Петра у Ватикані під керівництвом Папи Бенедикта XVI. Прикметно, що З. Фелінського вважають своїм святим українці, поляки, росіяни, адже він своєю працею сприяв духовному об’єднанню цих народів.

З. Фелінський був вихідцем з дворянської сім’ї, народився 1822 року. Він навчався на математичному факультеті Московського університету, який закінчив з відзнакою. Після цього продовжив навчання у Санкт-Петербурзькій духовній семінарії. У 1855 році був висвячений на священика і служив у парафії св. Катерини Олександрійської на Невському проспекті. У 1857 році майбутній єпископ заснував жіночу конґреґацію францисканок Сім’ї Марії.

У 1862 році Папа Римський Пій IX призначив З: Фелінського Архиєпископом Варшавським. Через півтора року, після придушення чергового польського повстання, царська влада заслали його в Ярославль на 20 років. Після закінчення заслання в 1883 році Архиєпископові було заборонено повертатися до Варшави, і він осів у Галичині. Останні 12 років життя Архиєпископ З. Фелінський провів у селі Дзвінячка Львівської области (тоді – територія Австро-Угорщини).

Помер З. Фелінський у Кракові у 1895 році. Через 26 років останки єпископа перевезли у варшавський катедральний собор. Він жив в Польщі, яка знаходилася під пануванням Росії, але мав стільки мужности, що зберіг свою віру, живучи в православному середовищі. Він не робив різниці між поляками і українцями, і його поважали усі. Це приклад великої християнської віри, яка об’єднує.

Євген Цимбалюк

Новини з Національного університету „Острозька академія“

Відродженій академії виповнилося 15 років

ОСТРОГ, Рівненська область. – 30 жовтня Національний університет „Острозька академія“ відзначив 15-річчя відродження в незалежній Україні, а в загальному підсумку – 440 років від заснування першого вищого навчального закладу у Східній Европі. У цей день до академії приїхали люди, які були співучасниками відродження університету.

Відбулася урочиста академія, на якій ректор Ігор Пасічник відзначив великий внесок людей, готових допомагати Острозькій академії. І це була допомога не лише у матеріяльному пляні, а й духовне меценатство людей, які працювали над зростанням наукового потенціялу університету, створювали нові ідеї, розповідали Україні про феномен Острозької академії.

На академії студенти та викладачі відзначили неоціненний внесок Лесі та Мирона Куропасів, Ярміли та Ераста Гуцуляків, Анни та Любомира Винарів, Оксани та Ярослава Соколиків, Наталки Даниленко, Ірени та Олександра Михалюків, Стефана Качарая, Євгена Гливи, Віри Маланчій, Діонізи та Миколи Ненадкевичів, Володимири та Романа Василишиних, Яніни та Леоніда Якобчуків, Оксани та Леоніда Мостовичів, Любомири та Романа Ричків, Віри та Богдана Боднаруків, Юліяна Куляса, Богдана Ватраля, Олександри та Левка Хмельковських, Тамари і Всеволода Шайдевичів, Олі та Петра Саваринів, Федеральних кредитових спілок „Самопоміч“ у Чикаґо та Ню-Йорку, Українського Народного Союзу, Освітньої фундації „Рух“, Братства колишніх вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії, газет „Свобода“, „The Ukrainian Weekly“, „Гомін України“, „Народна воля“, „Новий шлях“ та інших друзів та меценатів.

На святі були редактор щоденної всеукраїнської газети „День“ Лариса Івшина, радник Президента України Євген Марчук, директор страхової компанії „Княжа“, протектор університету Роман Василишин, співголова Наглядової ради Острозької академії Любомир Буняк, директор Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Національної Академії Наук України, співголова Наглядової ради Острозької академії Микола Жулинський.

Відбулося вручення іменних подяк студентам і викладачам університету, а також гостям.

Кульмінацією свята стало передання академії від родини Олени та Віталія Гайдуків оригіналу „Острозької Біблії“ 1581 року. В. Гайдука було урочисто прийнято у члени Острозького академічного братства, йому вручили мантію Почесного академіка.

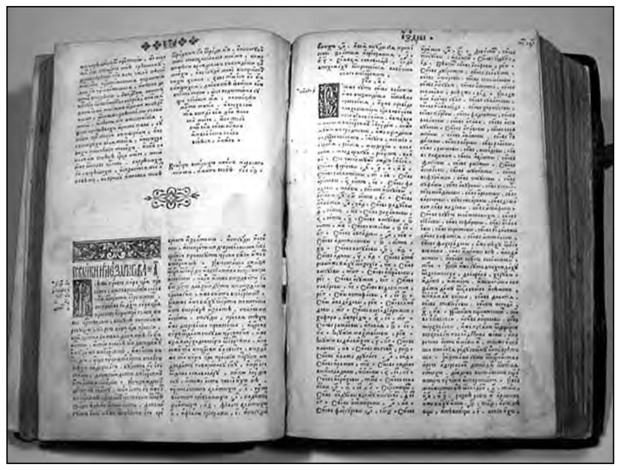
Завдяки зусиллям цієї сім’ї до місця свого створення повернулася славнозвісна „Острозька Біблія“, яку по праву можна назвати джерелом духовности української нації, яка дала можливість зберегти націю як таку, оскільки задекларувала рівноправність та наукову значимість її мови та надзвичайний потенціял її представників, але століттями перебувала за межами Острога. Після відродження академії повернення „Острозької Біблії“ до материнського дому залишалося мрією, оскільки навчальний заклад не міг собі дозволити викупити за 125 тис. дол. та реставрувати святиню, яка належала йому по праву.

Першодрук „Острозької Біблії“ ректор „Острозької академії“, Герой України Ігор Пасічник гортав у білих рукавичках. Фото: Ярослав Мізерний

„Острозька Біблія“ – перше повне друковане видання всіх книг Святого Письма церковнослов’янською мовою, здійснене друкарем Іваном Федоровим на замовлення князя Костянтина Острозького 1581 року в Острозі. Наразі один з примірників першодруку повернувся на рідну землю і став найціннішим раритетом університету.

„Книгу вдалося відшукати за кордоном, – розповів керівник групи радників прем’єр-міністра України В. Гайдук, котрий привіз древню книгу до Острога. – Два роки тривала її реставрація“.

Отримуючи першодрук „Острозької Біблії“, ректор І. Пасічник одягнув білі рукавички і пояснив цей вчинок тим, що приймає справжню святиню – чисту і величну, у якій попри свій поважний вік – 428 років – не вигас пломінь та не вивітрилася одухотвореність.

Першодрук „Острозької Біблії“ (1581 рік).

„Острозька Біблія“ зберігатиметься окремо від інших книг, у спеціяльно виготовленому сейфі-саркофазі із куленепробивного прозорого скла. Книга має 1,256 сторінок з численними заставками, кінцівками та ініціялами. У 2004 році її перекладено сучасною українською мовою. Цю фундаментальну працю здійснив о. д-р Рафаїл (Роман Турконяк). Переклад тривав майже 30 літ.

Л. Івшина привезла до академії подарунок, який можна назвати живим відображенням історії відродженого університету, – добірку статей про Острозьку академію, що виходили упродовж усіх цих років у газеті „День“.

Л. Буняк подарував на видання „Енциклопедії Острозької академії“ 50 тис. грн. Він є постійним благодійником Острозької академії. За його гроші побудовано котельню, житлові будинки тощо.

Масові заходи, які плянувалися на честь святкування Дня академії, у тому числі традиційна пасіка та акція „Через минуле у майбутнє“, що мала поєднати у живому ланцюзі 1,300 студентів, були відкладені у зв’язку з епідемією ґрипи.

Вікторія Скуба
Євген Цимбалюк

Твори Уласа Самчука видано в Україні з ініціятиви Оксани та Ярослава Соколиків

ОСТРОГ, Рівненська область. – У Національному університеті „Острозька академія“ побачила світ збірка творів Уласа Самчука „Марія“, „Віднайдений рай“ та „Чого не гоїть огонь“, видана до 105-річчя від дня народження письменника з ініціятиви Оксани та Ярослава Соколиків з Канади.

Повість „Марія“ – чи не найбільш відомий твір письменника. За словами першого проректора Острозької академії, професора, члена Національної спілки письменників України Петра Кралюка, твір, опублікований у 1933 році, відразу набув резонансу. Адже це був страшний рік Голодомору, коли загинули мільйони українців. Фінальна сцена повісти – страшна смерть від голоду її героїні. Не дивно, що „Марію“ почали сприймати як повість-реквієм про Голодомор.

Острозькій академії як провідному центру української духовности та патріотизму вони надане виключне право перевидавати твори прозаїка. До 100-річчя від дня народження У. Самчука було видано його трилогію „Волинь“, спогади У. Самчука „На білому коні“, „На коні вороному“. Книги були перевидані з оригіналів, виданих у діяспорі, які зберігаються в Інституті досліджень української діяспори університету.

Ректор університету Ігор Пасічник розповів, що плянується видання четвертого тому творів У. Самчука. Нову збірку творів У. Самчука презентуватимуть у школах, коледжах, вищих навчальних закладах усієї України, частину книг буде передано у шкільні бібліотеки.

Олексій Костюченко

Міжнародне визнання української техніки для атомних електростанцій

КІРОВОГРАД. – Понад 50 років тому в місті з’явилося підприємство „Радій“, яке виготовляло кімнатні радіогучномовці – необхідний атрибут ідеологічної служби. Це була тареля з чорного паперу з посилювачем.

З розпадом СРСР колектив теж розпався, кваліфіковані робітники й інженери змушені були йти торгувати на базарах, щоб вижити. Але інтелектуальний потенціял фахівців був досить високим, і „Радій“ переорієнтувався: з 1995 року він став серійно виготовляти уніфіковані комплекси автоматизованих систем управління атомними електростанціями (АЕС) України і країн Східньої Европи.

У жовтні міжнародна науково-технічна конференція „Надійні та безпечні системи, сервіси та технології“ вже втретє відбулася у Кіровограді на базі „Радію“. Першу конференцію Міжнародне аґентство з атомної енерґії (МАҐАТЕ) проводило у Парижі.

Кіровоградці використалали у своїх системах безпеки та управління програмовані інтеґральні схеми, що їх застосовували у військовій галузі, аерокосмічних проєктах, управлінні засобами зв’язку.

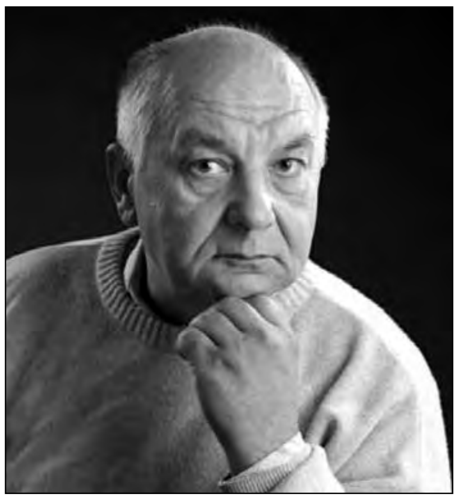
Інформаційно-керівна плятформа, розроблена спеціялістами „Радію“, пройшла усі необхідні випробування і відповідає вимогам міжнародних стандартів, норм і рекомендацій для систем підтримки безпеки ядерних об’єктів.

Близько 90 спеціялістів з 14 країн світу, що взяли участь у конференції, визнали, що ці системи безпеки зберігають працездатність навіть при землетрусах і влучаннях блискавок.

У лютому 2008 року „Радій“ став переможцем міжнародного тендера модернізації систем безпеки на АЕС „Козлодуй“ в Болгарії. Встановлення і введення в дію нової системи було виконано за 22 дні, тоді як відомі у світі фірми, що займаються заміною обладнання, такий обсяг роботи виконують за 60 днів.

Світлана Орел

Фільм про Тараса Бульбу покажуть в Швайцарії

Самодіяльний кіномистець Микола Величковський з міста Дубна.

ХЕРСОН. – На IV Міжнародному фестивалі непрофесійного кіно „Кінокімерія-2009“, який відбувся 18-21 жовтня у Херсоні, справжнім тріюмфатором став керівник народної кіностудії „Дубно“ Рівненської области Микола Величковський. Самодіяльний мистець представив на конкурс документальний фільм „Слідами Тараса Бульби“ (про творчу сув’язь Миколи Гоголя з дубенським краєм, на теренах якого відбуваються сюжетні події відомої повісти), „Липа“ (про минувшину та сучасність села Липа Дубенського району), а також мультиплікаційний фільм „Давайте жити для добра“.

Фільм „Липа“ відзначено найвищою нагородою та дипломом „За любов до рідної землі“, фільм „Слідами Тараса Бульби“ посів перше місце в номінації „Науково-популярний фільм“ і представлятиме Україну на Міжнародному конкурсі „Уніка“, який відбудеться у Швайцарії наступного року.

У фестивалі брали участь понад 100 мистців з 17 областей України, а також з Росії, Ізраїлю, Білорусі, Естонії та інших країн.

Євген Цимбалюк

„І на тім рушничкові...“

Марія Хамар (в центрі) серед шанувальників її творів.

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – „І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю...“, – без цих невмирущих слів відомої української пісні на слова Андрія Малишка не могло обійтись відкриття в краєзнавчому музеї виставки вишитих рушників з колекції відомої вишивальниці, майстра народного мистецтва України, колишньої вчительки Марії Хамар.

На виставці було 67 зразків вишитого дива з 15 реґіонів України, які оживили залю і полонили серця присутніх, котрі зачаровано оглядали цю красу, витвори рук талановитих українських жінок та дівчат. Деяким рушникам уже понад 100 років. В їхніх узорах збереглися прадавні магічні символи, і „дерево життя“, і „берегиня“, і багато інших.

М. Хамар (з дому Голяш) народилася в селі Бишки сусіднього Козівського району, в родині сільського коваля Івана та Ганни Голяшів. Закінчила механіко-математичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка. Членом Національної спілки майстрів народного мистецтва стала 1993 року.

У 2005 році з ініціятиви М. Хамар відкрито клясу-музей українського рушника в середній школі ч. 70 у Львові. М. Хамар, крім членства у спілці майстрів народного мистецтва й „Просвіти“, входить до Всеукраїнської ліґи українських жінок, товариств „Пошук“, „Тернопільщина“ та інших.

Старовинні рушники М. Хамар збирає вже багато років. Вона – велика популяризаторка української вишивки та культури в цілому. Про це на відкритті виставки говорили директор музею Надія Голод, голова місцевого клюбу вишивальниць Марія Гарап’юк, Заслужений працівник культури Надія Волинець та інші. Окрім слів пошани, присутні подарували М. Хамар квіти, поезії та пісні. Виступили Галина Кізімович – лавреат фестивалю „Дзвони Лисоні“, Лілія Слободна, гурт „Лемкиня“.

Виступ самої майстрині М. Хамар, одягненої в чудовий стрій, був пройнятий пієтизмом до прадавнього заняття українців – творення вишитого дива, яким захоплюється світ. Увагу присутніх вона зосередила на найстаріших, найориґінальніших рушниках, а також на тих, з якими пов’язані цікаві життєві історії.

Серед них – рушник з Умані, подарунок Дарії Гусяк – зв’язкової генерала Української Повстанської Армії Романа Шухевича. Цей рушник створила у в’язниці Надія Суровцева, котра вишивала і в тюрмі, зустрічалася з Галиною Дидик – „Анною“, зв’язковою Р. Шухевича.

Тетяна Будар

Московський єпископ на українській виставці

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – У Дніпропетровському історичному музеї ім. Дмитра Яворницького 16 вересня з нагоди160-річчя від його заснування відкрилася виставка „Духовні скарби Придніпров’я”. На виставці представлено понад 250 предметів церковної старовини – Біблії і Євангелія XVII-XIX ст., різноманітні хрести, потири, вінчальні вінці, інші реліквії. Переважну більшість експонатів зібрав засновник музею, видатний дослідник запорозького козацтва, академік Дмитро Яворницький ще на початку XX ст.

Серед раритетів – різьблений кипарисовий хрест, який козак Іван Шепотинник вклав у Свято-Миколаївську Новокодацьку церкву в 1774 році. Представлені і хрести домонгольської доби, які були знайдені на Княжій горі під Каневом і зберігалися у приватній колекції Олександра Поля, засновника музею.

Цікава колекція 68 „вотивних платівок” – срібних підвісок до чудодійних ікон – подяка Богові за одужання.

Серед численних богослужбових книг з козацьких церков був „Служебник”, який належав останньому кошовому Запорозької (Нової) Січі Петрові Калнишевському, якого після зруйнування Січі у 1775 році цариця Катерина II ув’язнила у Соловецький монастир, де він і помер у 1803 році. Цей експонат є знаковим для нашої історії, бо до 1926 року Дніпропетровськ мав ім’я саме цієї цариці – Катеринослав. Виставка мимоволі повертала думки до давніх часів. Єпископ Катеринославський і Таганрозький Платон 15 вересня 1866 року писав: „Піклування про суспільні потреби потребує великої обережностboard, аби, виправляючи будівлю, не зруйнувати одвічних підмурків сили та могутности Росії”.

Минуло 133 роки, і ці слова повторив у вересні 2009 року Московський Патріярх Кирило, коли відвідував Україну. І не дивно. Адже і у Кремлі, і у Російській Православній Церкві не бачать незалежної України, а український народ вважають часткою російського народу. Це добре усвідомлює нинішній Єпископ Дніпропетровський і Павлоградський Української Православної Церкви Московського патріярхату Іриней.

Щоб підкреслити причетність до виставки в історичному музеї, Єпископ тимчасово надав в експозицію срібний хрест 1759 року з Преображенського собору, а сам прийшов до музею урочисто відкривати виставку разом з директором музею Надією Капустіною. Він виголосив вітання українською мовою, після чого церковний хор із Троїцького собору, де міститься катедра Митрополита, виконав російською мовою п’ять церковних співів, у яких рефреном лунало: „Слава Росії, слава народу російському”. Жодного разу не пролунали слова „Україна”, „українське”.

Російська Православна Церква активно використовує будь-які засоби в ідеологічних і політичних цілях задля повернення України „в лоно матері”, тобто відроджуваної імперії. А в Україні покищо немає такої реальної сили, яка б гідно і послідовно протистояла російській експансії.

Володимир Єфимов

Хрест 1774 року на виставці в Дніпропетровську.
Фото: Володимир Єфимов

Великі...

(Закінчення зі стор. 5)

розі розуміння, що розвиток світової економіки більше не може мати своєю головною мотивацією біржевий зиск, безконечне матеріяльне збагачення. Ця зміна, цілком можливо, – остання в людській історії, це той виклик, відповідь на який покаже, чи людство варте подальшого життя. І ще невідомо, в який спосіб це відбудеться – мирний чи воєнний. Якщо у воєнний, то зміни хибних, нині все ще підставових, мотивацій так і не настане, і переможці далі висмоктуватимуть з переможених і з Матері-Землі останні соки. Зміни ж у мирний спосіб залежатимуть від рівня самосвідомости народів, від їхніх духовних сил.

Формально правильна теза – що Україна стоїть між Заходом і Сходом й тому мусить, аби не розірватися посередині, пристати до одного з цих двох берегів, сьогодні, на тлі все швидших процесів ґльобалізації, вже не викликає до себе довір’я. За цих умов найкращий вибір – залишатися собою. На буддійському Сході кажуть: своя карма, навіть кепсько виконана, все ж краща, ніж добре виконана чужа, тому стій на землі власними ногами і йди власною дорогою.

Це, певна річ, не заперечує уваги до світу, до досвіду інших народів і до тісної співпраці з ними, але просити, як у XII ст. – прийдіть до нас княжити – запізно. Ісляндці чи синґапурці, може, й навели б порядок в Україні, може, навіть перетворили б її у країну добробуту, якою вона завжди могла бути, але ледве чи зрушили б її внутрішні сили, ледве чи позбавили б українців духовного голоду, ледве чи стерли б з національної самосвідомости Христову істину – що не хлібом єдиним живе людина. Отак і плenталася б вона вічно на чужому налигачі. Ніяким зовнішнім порядком цього не виправдати.

Вже коли від когось можна щось добре запозичити, то це від японців: перейнявши на Заході все те, що належить до технічної цивілізації, до технології, вони свідомо і ревно зберігають власну душу, закорінену в синтоїзмі – своєрідній японській релігії поклоніння перед природою. Але ж у нас, українців, обожнювання природи, землі ще глибше – в самих генах. Ця властивість, хоч дуже понищена чужими режимами, а тепер успішно нищена своїм, здатна відродитися і стати запорукою майбутнього хліборобського розквіту України. Надходять часи, коли нашої селянскости вже не треба буде соромитися.

Неґативний образ сьогоднішньої України – це переважно „заслуга“ її політичної еліти. Насправді вона ні не політична, ні не еліта. І українського народу не представляє. Неправедне багатство не має морального права представляти доведений до злиднів народ. Ця несправжня еліта ні не використає тих нагод, що їх дає зближення економік світу, ні тим більше – не вбереже Україну від неґативних сторін ґльобалізації, котра несе з собою все швидше поглинення національних культур відірваною від усякого глузду, бездуховною цивілізацією. А справжня еліта, як добре висловився в одному своєму інтерв’ю Іван Дзюба, – це усі ті ніби звичайні і ніби вже незвичайні люди, котрі, всупереч часові, зберігають людську порядність, чистоту думок і почуттів. Родова, династійна аристократія багато значить у житті народу, але от запорізькі козаки-характерники не були нею, а їх ні кулі, не шаблі не брали. Характерництво, за усієї свої рідкісности, – явище глибоко народне, глибоко українське і наскрізь духовне.

Дилема – не у виборі між Заходом і Сходом, а в тому, чи виживе світ, в якому культура щось значить.

О. Шпенґлер вважав переродження культури в цивілізацію об’єктивним процесом, не залежним від людської волі. Навіть якщо це так, то залишається запитання: а де ж була та людська воля? Мабуть, була вона, мабуть, є воля й тепер у процесах перетворення України в третьосортну країну, є воля в процесах ґльобалізації, тільки воля зла, спрямована в протилежний від правди і справедливости бік.

Загине культура – наступного дня змертвіє і зведеться до фізіологічних потреб весь наш „проґрес“. Чи можна таке уявити? Вимкніть на тиждень електричний струм у Ню-Йорку чи іншому меґаполісі – побачите, що залишиться від цивілізації. А культура й тоді виявить себе: добрі люди зі свічками в руках будуть допомагати іншим – та глибоко народна культура, котра невіддільна від релігійного світовідчуття і світорозуміння, від Церкви, від Бога.

На поверхню суспільного життя в Україні сплило сьогодні все низьке, все нице, що лише можна уявити в людях. Така якість добровільно не забереться геть. То як бути? Що робити?

Одна з останій статтей С. Дацюка має назву: „Чи може прийти до влади в Україні стратегічна еліта демократичним шляхом?“. Й автор відповідає: „Ні, перехід від популістичної демократії до стратегічної можна здійснити винятково авторитарним шляхом“....

УНС звітує......

(Закінчення зі стор. 8)

ців комітету„Приятелів Союзівки", пропонувала свої думки стосовно Фестивалю 2010 року та підкреслила потребу відновлення Курсів української культури. В додатку комісія запропонувала реклямування датків для Української Народної Фундації – доброчинної гілки УНС.

Комісія для справ Канади обговорила наступні кроки УНС в Канаді та як запобігти проблемі закордонної виміни фондів. Починаючи від 2009 року, члени УНС в Канаді матимуть змогу перетворити платність в канадських долярах за свої поліси на платність в американських долярах. Також запропонувала, щоб УНС розглянув можливість збільшення членських пільг для членів УНС в Канаді.

Останньою звітувала Комісія видань, підкреслюючи більші датки, отримані в звітовому часі впродовж року від Фундації спадщини 1-го Щадничого федерального банку, Українсько-американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" та даток особи, яка захотіла залишитися анонімною, на цифровий проєкт архівів „Свободи" та „Українського Тижневика" і підкреслила, що збірка на ту ціль повинна продовжуватися.

Передплати газет на мережі інтернету повинні бути впроваджені якнайшвидше, безплатна передплата „Українського Тижневика" на мережі інтернету повинна бути уможливлена для 18-20 річних – через повідомлення молодіжними, студентськими організаціями, школами українознавства та університетами. Комісія знову повторила свою попередню рекомендацію про створення Залізного Фонду для видань УНС.

Присутні на цьогорічних нарадах, крім трьох членів Екзекутиви, затруднених в Головній канцелярії УНС, були: 1-ий заступник президента Зенон Голубець, директор для Канади Мирон Ґрох, контролер Евген Щерба, радні — Ґлорія Горбата, Микола Філь, Евген Осціславський, Оля Черкас, Альберт Качковський, Любов Стрілецька і Стефанія Гаврилюк; Почесні члени УНС — Тарас Шмаґала старший та Уляна Дячук і Головний редактор „Свободи" і „Українського Тижневика" Рома Гадзевич.

Традиційне відкриття

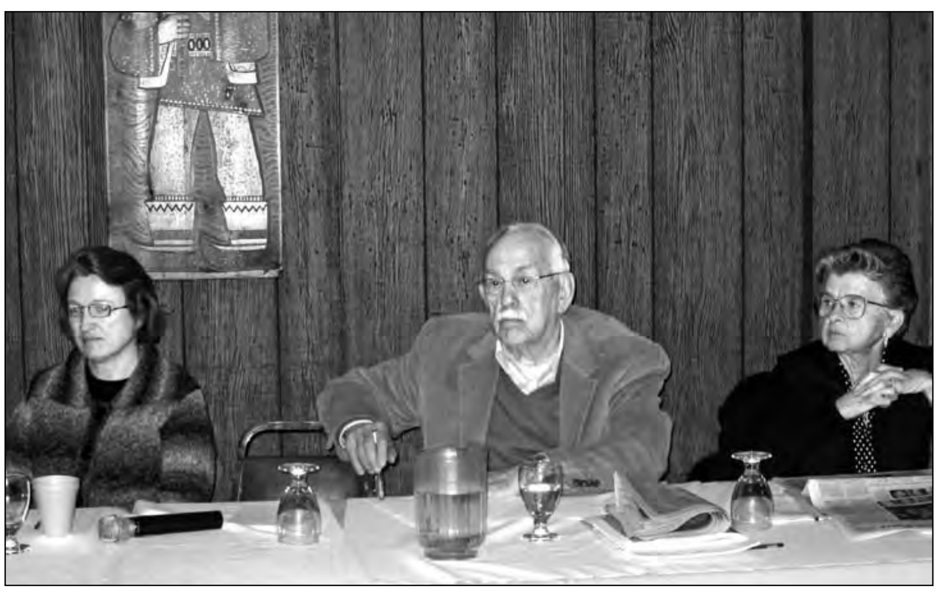
Згідно з традицією, річні наради Головного Уряду започатковано короткою церемонією біля пам'ятника Тарасові Шевченкові. Опісля президент С. Качарай відкрив наради а заступник З. Голубець провів молитву.

Однохвилинною мовчанкою вшановано членів УНС, які відійшли у вічність в часі від минулорічних нарад Головного Уряду: контролер Василь Лучків (також колишній радний, голова Нюйоркської округи і секретар 16-го Відділу УНС), Володимир Кривулич – секретар 266-го Відділу, Марія Пелехата – секретар 165-го Відділу, Марія Зобнів – секретар 271-го Відділу, Юліян Котляр – секретар 42-го Відділу, Михайло Мартиненко – секретар 245-го Відділу і Богдан Лавринів – секретар 456-го Відділу.

Переклад: **Христина Ференцевич**

Жінки-членки Головного уряду УНС перед пам'ятником о. Григорієві Грущі, засновникові „Свободи".

Радна Любов Стрілецька та Почесні члени Головного уряду Тарас Шмаґала і Уляна Дячук.

Президент...

(Закінчення зі стор. 3)

вив російський керівник – є інші варіянти.

Перебуваючи у Сінґапурі, Президент Б. Обама також зустрівся з головним керівником військового уряду М'янмару. Речник Білого Дому Роберт Ґібс сказав, що Б. Обама на тій зустрічі закликав М'янмар звільнити провідника демократичної опозиції, лавреата Нобелівської премії миру Аун Сан Су Чжі та інших політичних в'язнів і покласти край переслідуванню етнічних меншин.

Також відбулася особиста зустріч Б. Обами з президентом Індонезії та прем'єр-міністром Сінґапуру.

Звідти Б. Обама полетів до Китаю, де відвідав Шанґай і Пекін. Візита тривала чотири дні.

У рамках своєї першої офіційної поїздки до Китаю Президент США Б. Обама зустрівся 16 листопада у Шанґаї з місцевими політичними провідниками і спілкувався з китайськими студентами. Відповідаючи на їхні запитання Б. Обама заявив, що Вашінґтон і Пекін можуть не ворогувати, а співпрацювати одне з одним.

„Наперед не визначено, що ми маємо бути ворогами. Це неправильно навіть стосовно минулого. Навпаки, завдяки нашій співпраці США і Китай стали більш успішними і безпечними. Ми вже могли бачити, чого ми можемо досягти, якщо будемо будувати наші взаємини на основі спільних інтересів і взаємної поваги", – сказав Президент США. Він також наголосив, що всі люди, включаючи громадян Китаю, повинні мати „універсальні права", що стосуються свободи висловлювань, віросповідання та вільного доступу до інформації.

У своїй промові Б. Обама наголосив на важливості співпраці Китаю і США для подолання ґльобальних проблем.

Під час промови в Шанґайському музеї науки американський Президент похвалив зусилля Китаю у намаганні подолати бідність у країні, але водночас зробив менш приємні для господарів зауваження. „Ми не хочемо нав'язувати жодної системи врядування для інших країн, але ми також не вважаємо, що принципи, яких ми дотримуємося, є унікальними для нашої країни. Ці свободи висловлювання і віросповідання, доступу до інформації та участи в політичних організаціях, на нашу думку, є універсальними правами," – сказав Б. Обама.

Відтак, відповідаючи на запитання, Б. Обама назвав кліматичні зміни одним з найбільших викликів, і заявив, що світова спільнота стежитиме за діями США і Китаю в цій ділянці.

16 листопада Президент США Б. Обама прибув до столиці Китаю Пекіну, де зустрівся з своїм китайським колеґою Ху Цзіньтао. 17 листопада вони обговорили питання торгівлі, іранської та північнокорейської ядерних програм, а також проблему зміни клімату. Того ж дня після кількагодинних розмов у Пекіні президенти США Б. Обама та Китайської Народної Республіки Ху підтвердили наміри співробітництва в ділянках ґльобальної економіки, нерозповсюднення ядерної зброї та кліматичних змін.

Виступаючи після переговорів, Президент Б. Обама наголосив, що всі головні виклики XXI ст. торкаються обох країн. Він додав, що ці виклики неможливо подолати самотужки.

Хоч на зустрічі не було зроблено жодних конкретних рішень, проте Президент Ху визнав, що досягнуто певного поступу. Він також підкреслив необхідність конкретних дій для досягнення, за його словами, спільних цілей.

Крім заклику до тісного співробітництва, Б. Обама також порушив дражливе для Пекіну питання прав людини і закликав китайських провідників відновити діялог з представниками духовного провідника Тібету Далай-Лами, який перебуває на вигнанні.

Останні два дні подорожі Президент Б. Обама перебував у Південній Кореї, де в Сеулі його приймав Президент І Мйон Бак. Відбулася також зустріч з американськими військами, розташованими у Південній Кореї, і це підкреслило ролю США як реґіональної азійсько-тихоокеанської держави. США є головним ґарантом азійської безпеки. 75 тис. вояків стоять у Південній Кореї та Японії, а 7-ма фльота здійснює варту у водах реґіону. („Голос Америки", Радіо „Свобода", Бі-Бі-Сі)

Подорож у каторжні місця

Олександер Вівчарик

Закінчення.
Початок в чч. 7-15, 37-46

Олександер Вівчарик в Інті – місті свого народження.

Водогінна вежа в'язня-шведа Артура Тамвелюса – на гербі Інти.

На початку 1990-их років в Інті з'явилися нові пам'ятні знаки. На кладовищі селища „Восточний" у серпні 1990 року Вільнюське товариство політичних в'язнів встановило пам'ятний знак „Скорботний спаситель" з написом „Тим, що не повернулися". Цей пам'ятний знак освятив колишній в'язень о. Казимир Васеляускас.

У вересні 1990 року громадянин Ізраїлю, колишній в'язень Йосип Хорол поставив пам'ятник своїй матері Зінаїді Хорол (1938-1954). Коли її сина-студента заарештували за „участь у контрреволюційній організації", вона зуміла пробитися на особистий прийом до Лаврентія Берії. Той поставився до жінки з властивим йому нахабством, а вона дала йому ляпаса і пішла по етапу до табору.

До Воркути вона не дійшла, тихо згасла під Інтою. На пам'ятнику вибито напис: „Безвісним і незліченним жінкам – жертвам сталінського терору. Імена ваші безсмертні!".

Повернення

Моя поїздка до міста мого дитинства наближалася до кінця. Я дізнався багато невідомого мені про табірну Інту, про страждання висланих сюди на каторжну працю українських в'язнів, про їхню боротьбу і поразки, про те, як вони зрошували своїм потом і кров'ю видобуте в Інті вугілля.

Коли їхав на станцію, навколо була непроглядна темрява. Лише де-не-де блимали вогники уцілілих будинків, під які переробили бараки колишніх таборів. І мені здалося, що то мене проводжають душі десятків тисяч в'язнів, які загинули, споруджуючи будівлі, дороги, підприємства, шахти Інти.

Я народився на цій мерзлій землі, у яку вони лягли, знесилені, навіки. Тож зобов'язаний розповісти про те, що знаю, іншим, щоб подібного більше ніколи не було.

У поїзді з Москви зі мною їхала жіночка з Сибіру, яка розповіла, що її батько родом з села Куликівки на Черкащині. Він втік від Голодомору з України аж у Середню Азію… Від злиднів захворів син жіночки. Вона ледве врятувала хлопця. Зараз життя дещо налагодилося, і російськомовна українка їхала з подарунками в гості до рідні. Але особливої радости в її очах я не бачив. Жіночку дуже турбувало, що Україна прагне у вороже, на її думку, НАТО, що жертвам Голодомору в Україні ставлять пам'ятні знаки.

– Навіщо це? – дивувалася вона. – Що було, то було. Треба забути. Голодували усі! Чому ви так виділяєте лише себе? Чому звинувачуєте в Голодоморі Росію?

Я пробував пояснити, але вона мене не чула. Хто скаже, як достукатися до кам'яних сердець українців, оглухлих від пропаґанди?

Великдень в Інті після великого звільнення каторжан.
Фото з архіву родини Тодорів

В центрі міста, де плянувався пам'ятник шахтарям-каторжникам, вже десятиліття стоїть лише закладний камінь.

Чи не тут могила моєї сестри Надії?

Арка в центрі міста – ще одне творіння в'язня-архітектора Артура Тамвелюса.

На пам'ятникові Зінаїді Хорол зроблено напис: „Невідомим і численним жінкам-жертвам сталінського терору. Імена ваші безсмертні!".

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Спільний концерт голяндського хору і молоді з України

УТРЕХТ, Голяндія. – 25 вересня у церкві св. Петра відбувся вельми успішний концерт голяндського хору ім. Миколи Лисенка під керівництвом Ірини Горванко та при співучасті п'яти учнів Музичної школи ім. Мирослава Антоновича з Долини, Івано-Франківської области.

Церква св. Петра відома з концертів хорової та інструментальної музики, має прекрасну акустику. Тут щорічно відбуваються 10 концертів різного жанру, при цьому управа церкви запрошує хорові чи інші ансамблі та солістів, що вже мають певний розголос у світі. У такий спосіб запрошено хор ім. М. Лисенка. Усі 450 місць були зайняті. Програма хору складалася з духовної та світської частин. У духовній частині присутні почули „Будь Ім'я Господнє" Дмитра Бортнянського, після цього з привітом виступив голова хору Брам Бошарт, який розповів присутнім про успіх хору під час турне в західній Україні. І. Горванко перекладала його слова українською мовою. Далі хор виконав твори Миколи Леонтовича (соліст Павло Гакенес), Д. Бортнянського, Михайла Вербицького, Кирила Стеценка, М. Лисенка, Олександра Кошиця. Довголітня співачка хору Карля Труве пояснювала присутнім зміст та історію цих творів.

Програму хору вдало доповнили учні музичної школи ім. М. Антоновича Марія Гуляк – бандура і вокал, Святослав Винник – гітара і вокал, Дмитро Керницький – клярнет, Олена Майборода – скрипка, Ірина Гаразд – африканський ударний інструмент „маракаси", та директорка школи, концертмайстер Ольга Павлишин – фортепіяно. На концерті був присутній посадник Долини Володимир Гаразд з дружиною Іриною та о. Тарас Керницький.

У другій частині були пісні „Котику сіренький" в обробці Михайла Вериківського (солістка М. Гуляк), „Стоїть гора високая" (соліст П. Гакенес), „Мій край" (в обробці Івана Майчика), М. Гуляк та С. Винник виконали пісню Ігоря Соневицького „Під Твою милість". У виконанні гостей з України прозвучали твори Мирослава Скорика, Ольги Герасименко, „Бойківські мелодії" в обробці Богдана Погонича.

І. Гаразд закінчила виступ голяндською народною піснею. Усі присутні її підхопили і співали разом. Знову на сцені хор, який виконав пісні „Мав я раз дівчиноньку" – в обробці М. Антоновича, „Дам я яловицю" – в обробці Ярослава Козака, „Верховино" – в обробці Дезидерія Задора (соліст Роман Антонович), „Владико неба і землі" Семена Гулака-Артемовського (соліст Петер ван дер Лінден) – цей твір завжди має великий успіх у голяндської публіки.

Закінчено концерт піснею „Любіть Україну" (слова Володимира Сосюри, музика Івана Вовка). Окрім 15 українців, усі слухачі були голяндці, але програма майже уся була українською мовою. Мимоволі думками переносився в Україну, де йде боротьба за те, якою має бути державна мова...

Коли голова хору Б. Бошарт розповів про надзвичайно успішну поїздку хору до Львова, Івано-Франківська, Коломиї, Чорткова, Яремче, Надвірної, Долини, Гошева, то управа хору вирішила видати фотоальбом з цієї подорожі. Мистецькі фотографії зробила співачка Соня Ґрут, альбом виконала фірма „Альбеллі". Перед концертом під оплески присутніх цей альбом одержали В. Гаразд, о. Т. Керницький, О. Павлишин, радник Посольства України Ярослав Ґоліцин, який від імені Посла Василя Корзаченка привітав присутніх. На концерті був також Андрій Пасічник – третій секретар Посольства.

Управа хору вирішила створити фонд для допомоги Музичній школі у Долині. Автор цих рядків також одержав на пам'ятку згаданий мистецький альбом.

Молоді виконавці з України мали дуже вдалі виступи. Для них це була історична подія у їхньому житті, яка додасть сили і ентузіязму, щоб стати професійними співаками та музиками. Цей вечір можна назвати Вечором української культури, що залишиться довго у пам'яті як авдиторії, так і всіх виконавців.

Портрет відомого співака, бандуриста і громадського діяча Володимира Луцева виставлено в галерії „Визначні українці" в Українському домі на Хрещатику в Києві. Автор портрета Андрій Шабунін.

26 вересня за старанням управи хору відбулася поїздка гостей з України до Антверпену, у Бельгії, де увечорі у залі місцевої церкви дали для української громади концерт і цим піднесли на дусі присутніх.

Володимир Луців,
Лондон

Творчий вечір Зеновія Маринця

ЧИКАҐО. – Програма літературних вечорів Українського національного музею знайомить громаду з творчістю відомих та маловідомих поетів, літераторів, співаків, композиторів. Ідея її проведення надійшла від президента музею Ярослава Ганкевича, яку підтримали члени дирекції. 30 жовтня до музею зійшлися шанувальники українського поетичного слова Зеновія Маринця. По вінця була заповнена заля музею – понад 180 осіб.

У поетичному дійстві, за участю поета, були задіяні куратор музею Марія Климчак, вокально-інструментальний гурт „Черемшина", читці Віра Лесик, Соломія Солдан, Мар'яна Гриньків, Лариса Кухар, Анна Лукач, юна скрипалька Софія Кирилюк, співачка Тетяна Торжевська. Співаки-композитори Ольга Винничук та Ярослав Боднар виконали пісні, які написали на слова З. Маринця. Відкрила вечір віцепрезидент музею Лідія Ткачук.

Доля З. Маринця перегукується з поколіннями поетів-попередників, що жили і творили поза межами Батьківщини. У 1999 році вийшла перша збірка його віршів „Вирію голос", що мала розділи „Ми українці", „Доля", „Прийшла любов" і „Місяцелік".

Поет писав:

І розпростерся океан
Небачений, великий.
За океаном, десь аж там, –
Незнаний світ безликий.
Як нас прийме? Чужинці ми,
Що побували всюди.
Чиїсь ми дочки і сини.
Пригляньтеся! Ми – люди!
Скінчилися блукання дні.
Ми всі в той світ пірнули…
Ми тут прибульці не одні,
Тут звідкись всі прибули.

Стежа еміґрантського життя З. Маринця сягне незабаром 30-ліття. Він народився 2 квітня 1938 року на хуторі Гребельки біля села Волиця на Львівщині у родині Федора та Анастасії Маринців.

Батько загинув від рук ґестапівців. Через кілька місяців хату „ворога народу" підпалили „червоні визволителі". Вдова залишилася з трьома малолітніми синами. З. Маринець після школи вступив у Бережницький зоотехнічний технікум, а далі – у Львівський педагогічний інститут на факультет української мови, літератури і музики.

Згодом продовжив навчання у Львівській консерваторії у клясі вокалу, співав у республіканській академічній хоровій капелі „Трембіта" у Львові, де зустрів своє кохання – Анну Дзядик. З сином Романом виїхали до Канади, звідти – до Чикаґо, до батька Анни – Романа Дзядика. Працював на фабриці, виступали обоє під час концертів для громади. Їх вітали в українських осередках США, Канади, Австралії. Зазнали невтішного болю, втративши єдиного сина. Залишився онук Борис-Роман. Подружжя продовжує співати в хорі собору свв. Володимира і Ольги.

Друга збірка поета „Слово" побачила світ у 2002 році. Обидві збірки були надруковані за сприяння кредитівки „Самопоміч" у Чикаґо, де впродовж довгих років працював З. Маринець. Автор має цілком зформований власний поетичний стиль, тематика його віршів різноманітна. Промовистими і одночасно застережливими є думки поета щодо збереження рідної мови в англомовному світі. Настроєвість вірша найбільш виразна в інтимній ліриці поета, присвяченій дружині.

Чи є на світі скарб такий,
Щоби сіяв, як зірка рання,
Щоб був так серцю дорогий,
Як ти мені, моє кохання?

Невеликий за обсягом, оригінальний поетичний доробок поета відкритий читачеві. Передусім це сонети, у яких сентиментально-тужливий настрій співзвучний українській пісні на рідній землі. Він готовий крильми батька-журавля захистити молоде покоління від виїзду в чужі краї і з далини життєвого лету дає поради.

Зеновій та Анна Маринці.
Фото: Галина Угрина

А наших діток ключ летить,
Нестримно, без упину,
Свій рід, свій край не сиротіть –
Вертайтесь в Україну.

Марія Климчак

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Милий спомин про Платона Майбороду

Платон Майборода, „Милий спомин на серці собі пов'яжи". Упорядник Микола Сом. Київ. Видавництво „Криниця", 2008. 192 стор.

В Україні існує непоганий звичай: відзначати „круглі дати" і живих, і особливо покійних діячів урочистими зборами, концертами, виставками, а найважливіше – книгами з якнайповнішими відомостями про талановитого мистця, так би мовити, вписувати його навічно в історію України й цілого світу. Така книжка появилася з нагоди 90-річчя з дня народження композитора Платона Майбороди (1918-1989).

Україна в серці береже це ім'я, що і в діяспорі соняшно зігріло кохання й ностальгічні мрії еміґрантів. Тепер уже притихли вальси й танґо, а на їхньому місці загриміли ритми добровільно новоприбулих. Але давні пісні мрійного серця все ще дзвенять і відроджуються у спогадах.

Може, хтось пам'ятає мелодію і слова, а от назви варто нагадати... Згадайте „Рушничок" („Рідна мати моя"), „Київський вальс" („Знову цвітуть каштани"), „Ми підем, де трави похилі"... („І карії очі, і рученьки білі ночами насняться мені"), „Пісня про вчительку" – все це виспівав для нас П. Майборода. Більшість його пісень – на слова дивовижно співзвучного поета Андрія Малишка, а потім – невмируща „Виростеш ти, сину" на слова Василя Симоненка.

Отже, це – книжка про нашого улюбленого композитора пісень, найчутливіших і глибокодумних за всі часи. І на всі часи!

Починається вона короткою біографією композитора, з якої недвозначно випливає, що життя розумної і дбайливої родини Майбородів почалося з утечі з рідної Полтавщини, щоб врятуватись від неухильної для „куркулів" долі – заслання на Сибір. У Запоріжжі батько пішов працювати на „Запоріжсталь". Два талановитих сини – майбутній композитор Георгій і пісняр Платон пробивались у творчий світ крізь бар'єри „соціяльного походження".

На першій лінії вогню, переживши німецький полон, брати відшукали в руїнах Берліну піяніно, влаштували імпровізований концерт з творів Бетговена і пояснили здивованим німцям: „Ми не воюємо проти німецького народу".

Повернувшись в Україну, П. Майборода взявся за творчу роботу. Доки був живий А. Малишко, він був побратимом і співтворцем животворчих мелодій П. Майбороди, потім прийшли на зміну нові поети України. Терень Масенко приніс свої надхненні слова:

Як над морем зорі зацвітуть,
Ти поїдеш, милий, в дальній край,
Всюди рідну землю пам'ятай...

А Дмитро Луценко додав солодкого болю за Україною:

Я б без Тебе зів'яв
І в гіркій самотині помер би...

Після війни слава сипалась, як квіти, на шлях талановитого мистця. Він став першим лавреатом премії ім. Тараса Шевченка (1962), дістав багато орденів та медалів. Викладав музику в інститутах, а до того ще й малював (на четвертій сторінці обгортки нової книжки є картина П. Майбороди „Три тополі").

Ще й тепер у довідниках про мистців України важко знайти відомості про їхнє особисте життя. Часто дружини зберігали свої прізвища. Так було і в житті П. Майбороди. А його дружина була великою, яскравою зорею життя пісняра. Вони познайомились, працюючи у Київській філармонії. У книжці є прекрасний портрет Тетяни Винниченко з підписом, скомпонованим упорядником Миколою Сомом: „Юна та вродлива муза і дружина композитора". В цій книжці вперше надруковано вірш композитора, присвячений дружині, – „Ти любов моя ясная, ти любов моя вічная".

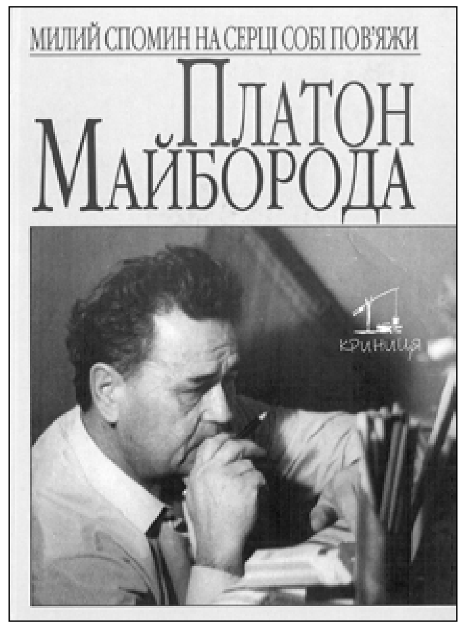
Творячи пісні, композитор був часто і співавтором текстів. Його друг А. Малишко мав чудовий голос, і вони вдвох виспівували всі пісні України. Доспівались і до „Червоної калини" і до „Ще не вмерла Україна". Добре, що ніхто не доніс.

Одразу треба відзначити любовно-дбайливе оздоблення цієї книжки. М. Сом брався за різні професії, і все йому вдавалось: поезія, гумор, журналістика, роля заповідача в філармонії, де він і познайомився з П. Майбородою і Т. Винниченко. Тоді молодий поет був тільки „Колею" або „Сомиком". Проте, П. Майборода зразу вподобав М. Сома й подарував йому книжку з дуже теплою присвятою: „Моєму дорогому Колі Сому – на дружбу, на творчість. З любов'ю братньою". А М. Сом відповів зворушливими рядками:

Він знов шукає кревну і едину
Стежину ту, що дзвонить колоском.
Щоб не згубить у світі Україну,
Він витер очі рідним рушником.

Отож як прийшов час на ювілейну книгу, хто ж інший міг би за те узятись, як не М. Сом – вірний шанувальник матерів, дружин та краси українських жінок? Він знав, до кого найперше звернутись по спогади – до дружини.

Т. Винниченко дала всі джерела й документи, композитори, друзі дитинства, поети, письменники,

артисти, глядачі і слухачі з радістю написали свої спогади. Як досвідчений гуморист, М. Сом украпив у книгу і прості, але дотепні жарти П. Майбороди.

Одного разу ішов композитор з дружиною вулицями Києва і побачив бабусю, що продавала козлика. П. Майборода запитав, скільки він коштує. Та каже: „30 карбованців". П. Майборода заплатив і спитав: „Бабусю, козеня Ви мені продали? Значить, воно моє. А тепер я його дарую Вам. Беріть і йдіть додому!" Як же він був розчарований, коли, повертаючись додому тією ж дорогою, побачив, що бабуся знову продавала те козеня.

Книжка про П. Майбороду складена систематично, фахово, цікаво. Її варто читати всім, хто співав і слухав пісні П. Майбороди.

Ганна Черінь,
Порт-Шарлот, Фльорида

З питань придбання книжки можна звертатися до видавництва „Криниця" на адресу: вул. Електротехнічна, 4А, Київ, 02660 Ukraine.

Книжки, надіслані до бібліотеки тижневика „Свобода"

Олександер Домбровський. „Лебедина пісня", поезії. Академік О. Домбровський — історик, спеціяліст з античної історії. Хоч своєю музою він вважає Клію, насправді в душі він поет. У збірці — поезія національного патріотичного надхнення та філософські роздуми. Збірку рекомендуємо читачам, яким не байдужа доля України, яких цікавлять філософські питання і які цінять поетичні вислови думок і почуттів. Видавництво „Коло", Дрогобич, 2009 рік.

Святослав Караванський. „Секрети української мови" видання друге, розширене. Це популярна розповідь про самобутні риси української мови, зачесані під канцелярську гребінку асиміляторських заходів. Автор розглядає всі галузі „мовного господарства", зачеплені руйнацією: орфоепію, лексику, словотвір, правопис і частково граматику. Розраховано на широке коло шанувальників рідного слова. Видавництво „БаК", Львів, 2009 рік.

Упорядник **М.Д Сом,** „Платон Майборода", спогади. Книгу присвячено 90-річчю з дня народження славетного українського композитора Платона Майбороди. Видавництво „Криниця", Київ, 2008 рік.

Ганна Черінь. „Паралелі". Книжка авторки про паралелі людських доль, що, всупереч законам математики, зійшлися після довгих поневірянь. В цій збірці поетеса вірна Україні, сповнена болем і гнівом за кривди, спричинені заздрістю недругів. Видавництво „Сучасний письменник", Київ, 2009 рік.

Володимир Рожко. „Православні святині історичної Волині", історично-краєзнавчий нарис. Нова праця автора — вагомий внесок у скарбницю волинезнавчої науки, розрахована на науковців, викладачів, студентів, широке коло читачів, вірних Помісної Української Православної Церкви, українців, в розсіянні сущих. Видавництво, „Волинська обласна друкарня", Луцьк, 2009 рік.

Ярослав Стех. „Пропам'ятна книга українських діячів Перемищини", частина друга — це продовження своєрідної літописної енциклопедії, до якої увійшли матеріяли про визначних українців з царин культури, науки, освіти, церкви та про учасників визвольних змагань XX ст. Видавництво „Сполом", Львів, 2009 рік.

СПОРТ

Успішний 40-ий Ню-йоркський маратон

На маратонській трасі – італійські бігуни.

НЮ-ЙОРК. – Як кожного року, так і цього, в першу неділю листопада місто охопила маратонська лихоманка. Ню-йоркський маратон з плином часу не втратив привабливости і престижу, а радше навпаки. І сьогодні, через 33 роки після того, як в 1976-му вперше вийшов на вулиці міста, він втішається неймовірною популярністю – як у Ню-Йорку, так і в цілому світі.

Присутність величезної кількости приїжджих можна було зауважити ще за багато миль до старту. В околицях моста Веразано вулиці були переповнені десятками тисяч авт, сотнями автобусів і безліччю охоронців правопорядку. Черга-натовп довжиною в пів милі вишикувалась ще при вході до Форту Вадсворт на Статен-Айленд – воєнного містечка, яке надало притулок неймовірній масі бігунів практично з кожного куточку світу. Зустріти австралійця чи арґентинця, японця чи француза було ніяк не складніше, ніж мешканця Брукли́ну або Бронксу.

При вході у Форт – обов'язкова контроля: всі речі можна було принести на територію містечка тільки у спеціяльно виданих декількома днями раніше прозорих пакетах з наліпкою з іменем і стартовим числом, яке мало збігатися з нагрудним номером, без якого і самому було не пройти.

Єдине, що натякало присутнім на перебування на території воєнного об'єкту, були зо троє хлопців у бронежилетах, котрі залюбки ставали до розмови з кожним, хто потребував пояснень і допомоги в навіґації.

Наперекір останнім прогнозам погоди, дощ не падав, хоч і висіли низькі темні хмари. Було прохолодно, але не надмірно. А погода цілого дня видалася близькою до ідеальної для маратону. Проте народ, навчений приморозками на минулорічному старті, запасся одягом дещо над потребу. Це й добре, бо весь одяг, що вони згодом залишили на старті, потрапив до благодійних організацій.

Довкола – метушня: фотографування як аматорське, так і професійне; начіплювання на пояси енерґетичних желе, або акуратне їх укладання в поясні торбинки. Ще хтось перераховував піґулки вітамінів та солі, передбачаючи, на якій милі їх дістати; інші – мали останні перед стартом телефонні розмови з своїми близькими, або стояли в черзі до своєї вантажівки, щоб здати особисті речі, які згодом, після фінішу, вже чекали на них у Центральному парку.

Загалом панувала дуже доброзичлива атмосфера, а кожен зустрічний незнайомець чи незнайомка видавалися рідним братом чи сестрою. Перед стартом всі жили передчуттям близького початку довгоочікуваної події, а поділу, хоч і делікатного, на тих, хто згодом вибіжить з трьох, чотирьох і так далі годин, ще не існувало.

Серед запитань найчастішими були – чи ви вперше виходите на старт Ню-йоркського маратону? Здавалось, яка різниця, де пробігти ті 26.2 милі. А виявляється, що місце і час мають значення, близьке до вирішального. Бо це – Подія. Як театральна вистава в Метрополітен-Опері для мешканця віддаленого сибірського селища чи одержання атестату зрілости для випускника середньої школи. По-перше, Ню-йоркський маратон – це масовість.

Одна справа, коли на стадіоні сотня тисяч напівтверезих вболівальників пасивно переживають за свою улюблену спортову дружину, а зовсім інша – коли десятки тисяч люду активно йдуть, тобто біжать, до однієї мети, виявляючи, так би мовити, масову духовну спільність. Те саме стосується і факту, що поруч з тобою може виявитись людина з будь-якого куточка земної кулі, а не тільки з країн „посиленої" еміґрації. Дивно, приємно і небуденно. По-третє, якщо провести аналогію з якимось „стадіонним" спортом, то легко помітити, що маштаби - не ті.

Вболівальників, згідно з даними Ню-йоркського клюбу бігунів, було мало не 2 млн., а кількість тих, хто безпосередньо вийшов на старт – 43,741 – найбільше за всю історію Ню-йоркських маратонів. Так само імпонує відповідальне ставлення міської влади до цієї події. Йдеться не стільки про чинного мера Ню-Йорку Майкла Блумберґа, котрий їхав на лімузині перед вболівальниками по Першій Авеню в Мангетені, щоб отримати більшу прихильність на виборах, які мали відбутись через два дні, скільки про пересічних поліціянтів і пожежників, котрі виглядали якщо не гордими, то в крайньому випадку щасливими, що вони також беруть участь

(Закінчення на стор. 24)

ПРЕСОВИЙ ФОНД, за жовтень 2009 р.

100 дол.	Дозя і Зенон Кріслаті	Cleveland, OH
	Малюца Анна	Dundas, IL
	Томоруґи Марія і Ярослав	Clark, NJ
55	Гумницький Лев	North Royalton, OH
	Макар-Лауді С.	Brooklyn, NY
	Мелех Ярослав	Hyattsville, MD
	Пугач Ігор	Macungie, PA
	Пилишенко Володимир	Rochester, NY
	Ратич Іванна	North Port, FL
54	Анна Бурій (2007)	Toronto, ON, Canada
54	Анна Бурій (2008)	Toronto, ON, Canada
50	Кольцьо Маґда	Plain City, OH
	Козак Лідія	North Port, FL
	Сосяк Василь	Forest Hills, NY
	Воронка Роман	Maplewood, NJ
45	Семків Ярослав	Boiling Springs, PA
	Шевчук Наталія	Washington Twshp., NJ
35	Дудар Микола	Warren, MI
	Сахрин Марія	Toronto, ON, Canada
	Слободинський Михайло	Parrish, FL
30	Ганас Юрій	Ancaster, ON, Canada
25	Бохонович Роман	Kerhonkson, NY
	Яримович Ореста	Chicago, IL
	Клюфас Зорянна	Highland Park, NJ
	Кольцьо Ксеня	Seattle, WA
	Ковалюк Маркіян	Orleans, ON, Canada
	Мартинковський Володимир	Lvivska oblast
	Мельник Катя	New Hartford, NY
	Процик Володимир	Astoria, NY
	Шепелява Аня	Columbia, MD
	Закревська Лідія	Middle Village, NY
20	Бак Іван	Cleveland, OH
	Федик Мирослав	Fairport, NY
	Городецька Ольга	Kendall Park, NJ
	Криворучко Анатолій	Ottawa, ON, Canada
	Мулик Михайло	Brooklyn, NY
15	Біч Галина	Altamonte Spring, FL
	Бенко Франко	Cleveland, OH

15 дол.	Целевич Іванна	Morton Grove, IL
	Альманах – Прес фонд	
	Федоренко Євген	Morris Plains, NJ
	Гавришків Розалія	Auburn, NY
	Гуралечко Люба	Union, NJ
	Іваськів Любомир	Venice, FL
	Яримович Володимир	Washington, PA
	Полець Олександер	St. Anthony, MN
	Стельмах Адріян	Livonia, MI
	Школяр Анна	Manahawkin, NJ
	Ватраль Микола	Weston, ON, Canada
	Вінярський Володимир	Wethersfield, CT
10	Гевко Любомир	Clarkston, MI
	Білан Василь	Rochester, NY
	Білецька Ольга	North Port, FL
	Борковська М.	Yonkers, NY
	Бояр Анна	Upperdale River, NJ
	Харук Галина	Park Ridge, IL
	Чайковська Наталія	Morris Plains, NJ
	Хома Платон	East Haven, CT
	Ґерент Володимир	North Port, FL
	Ґерент Володимир	North Port, FL
	Кіцак Володимир	Parsippany, NJ
	Кондзьола Емілія	Salisbury, MD
	Крам Марко	Los Angeles, CA
	Лащенюк Василь	Somerset, NJ
	Луппо Марія	Morton Grove, IL
	Ликтей Ярослав	Whitesboro, NY
	Лисак Теодозій	Parma, OH
	Лисак Лідія	Newman, GA
	Мартинюк Ігор	Kent, WA
	Мисак Текля	Philadelphia, PA
	Новицький Славко	Silver Spring, MD
	Обущак Віра	Philadelphia, PA
	Огар Василь	Beverly Hills, MI
	Остап'юк Евфрозина	South Haven, MN
	Питляр Дарія	Raleigh, NC
	Рудик Степанія	Long Island City, NY
	Семеняки Надія і Микола	New Berlin, WI

10 дол.	Шульга Андрій	Mattituck, NY
	Скрипух Іван	Brantford, ON, Canada
	Свансон Лариса	Palo Alto, CA
	Шехович Марта	Warren, MI
	Вацлавський Антон	Forest Hills, NY
	Волощук Петро	Dorchester, MA
5	Гоусти Іван-Андрій	Merrimack, NH
	Бейкер Люба	Youngstown, OH
	Березюк Софія	Warren, MI
	Боднарчук Дмитро	Albuquerque, NM
	Гумницький Лев	North Royalton, OH
	Кос Стефан	South Boston, MA
	Кравчук Анна	Holmdel, NJ
	Кравець Петро	Syracuse, NY
	Криволап Юрій	Catonville, MD
	Ладанай Л.	Glen Spey, NY
	Літош Євген	Bronx, NY
	Мельник Дмитро	Roslindale, MA
	Мнішенко Марія	Union, NJ
	Плакеда Володимир	Deltona, FL
	Постоловський Йосиф	Warren, MI
	Романюк Тарас	Hamden, CT
	Росинський Віктор	Ortonville, MI
	Семенюк Ольга	East Hanover, NJ
	Січ Дмитро	Alfred Station, NY
	Станецький Ярослав	Elmira, NY
	Тренза Михайло	Carle Place, NY
	Тим'юк Дмитро	Baltimore, MD
	Васильків Йосиф	Clifton, NJ
	Війтович Марія	Chicago, IL
	Зарик Андрій	Abingdon, MD
4	Гайовий Федір	Venice, FL

Разом: 2,167 дол.

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

Успішний 40-ий...

(Закінчення зі стор. 23)

в організації цього свята. Почуття взаємне.

Так, існує ще телебачення, де маєте шанс з’явитися на долі секунди (один тільки 4-ий телевізійний канал WNBC присвятив цій події п’ять годин прямого етеру); є преса, де ваш результат обов‘язково надрукують (можливо, дуже-дуже дрібними літерами); інтернет, де ви ще довгі роки будете значитись серед тих, хто добіг до останнього метра. Зрештою, є і ви самі, котрі пам‘ятатимете, що „я таки не здався”...

І як не згадати, можливо, найголовнішого – мільйонної публіки вболівальників, безперервних теплих зустрічей обабіч дороги, винахідливих – з родзинкою! – транспарантів та плякатів, різнокольорових кульок, оркестрів, прапорів, шкільних хорів, яскравих костюмів, небуденних звуків інструментальних музичних гуртів, радісних та захоплених вигуків. Це – видовище, феномен. В кожного будуть ще свої „надцять” причин, чому він вирішив вийти на лінію старту. Воістину, головне – участь. І не тільки з вищеперерахованих причин. Для більшости місцевих марафонців існує ціла процедура потрапляння до числа офіційних учасників тривалістю 20 і більше місяців. В результаті – на кожного учасника Нью-йоркського маратону припадає майже двоє тих, чиї аплікації організатори відкинули.

Але вернімось в Статен-Айленд, у Форт Вадзворт, до моста Веразано, до вселенської передстартової суєти, де кожен поспішав до свого старту. Залежно від кваліфікації, спортовці були приписані до одного з трьох потоків (стартували о 9:40, 10:00 та 10:20), до одного з трьох маршрутів – помаранчевого, синього і зеленого, та до одного з семи коралів – від A до G – в кожному приблизно по 700 людей.

Саме коли я проходив під мостом, прямуючи до свого зеленого „В” коралу другого потоку, пролунав гарматний постріл – то був старт першої хвилі ювілейного 40-го Нью-йоркського маратону. Всі погляди людей довкола мене вмить піднялись догори, на міст, де по обох рівнях, неначе хвиля, пливли тисячі й тисячі щасливих облич – вони, наперекір усім ваганням і перешкодам, таки стартували. Знизу радісними вигуками і дружніми помахами їх вітали, а ті - з ентузіязмом відповідали.

Перед стартом другого потоку відспівали американський гимн, а перед третім – патріотичну пісню „Боже, Америку благослови...”. Щоб сповістити старт другого потоку, так само використали гармату. Всі смуги мосту Веразано від одного краю до іншого – а він завдовжки майже у дві милі – заполонили бігуни. Свято розпочалось.

Внизу, з боку Статен-Айленду, виразно було видно історичну фортецю Водсворт, яку ніколи не помічаєш, коли переїжджаєш міст автом. Посеред затоки катер пожежної охорони в нашу честь з усіх своїх шести водометів, націлених догори, влаштував вражаючих розмірів фонтан. Над головою, окрім гелікоптера телеканалу WNBC, кружляли ще декілька: три військових та один від міської поліції. Ще далі – пролітав легкий літак з розгорнутим реклямним транспарантом. Особисто я чекав, що на ньому написане щось на кшталт „Вітання учасникам Нью-йоркського маратону”. Яке ж було моє здивування, коли вже вдома, побільшивши фото, прочитав антирекламу: „NBC – це погані новини для його працівників”.

Вже традиційно, за власною ініціятивою, спортовці чіпляли на свої спини написи-пояснення - хто і для чого біжить. Крім власних імен, здебільшого це були присвяти своїм близьким, як живим, так і померлим. Інколи кількість присвят перевищувала десяток, – і тоді спина ставала подібною до дошки оголошень. Бігли також представники різного роду організацій і товариств – проти всіляких видів раку, діябету, серцевих захворювань, захисники тварин і їм подібне. Тим часом публіка навколо оманливо видавалась українською – з навмання вибраної тридцятки хтось один обов‘язково виявлявся вдягненим в жовто-блакитні кольори.

Проте при уважному розгляді виявлялось, що то представники Товариства боротьби з дитячою лейкемією. Спортовці цього товариства мають можливість без виконання вищезгадуваної величезної кількости передумов потрапити на старт. Тому багато-хто саме заради цих преференцій долучаються до борців з малокрів‘ям. Також полегшені можливості мають члени дружин військових чи міської поліції. Між іншим, цього року стартувала також і найбільша кількість спортовців-спонзорів 6,800, – сумарна кількість пожертв котрих сягнула 21 млн. дол. (в середньому – 3,088 дол. кожен).

Як і в попередні роки, на вулицях Брукляну, починаючи з Бей-Риджу і кінчаючи Ґрінпойнтом, місцева публіка в найрізноманітніші й винахідливі способи вітала марафонців. Запам‘ятались пожежники біля 9-ої вулиці в Брукліні, котрі для кращого огляду, висунувши пожежну драбину на повну довжину, всім відділком всілись на її край.

Навіть на звичайно безлюдному в цей час Вілямсбурґу була значна кількість вболівальників, а на сходах, де минулого року за бігом спостерігало п’ятеро однаково вбраних еврейських дівчаток віком від трьох до семи років, тепер їх сиділо восьмеро, так само вбраних. Добрий тузин музичних гуртів на 4-ій Авеню, в їх числі – рок групи, шотляндські й еспанські музичні таланти, величезна шкільна оркестра духових інструментів – на Лафаєт Авеню і десятки дрібніших ансамблів приклали всіх зусиль, щоб прикрасити цей день.

Якось вперше для себе зауважив, що в залежності від музики, що лунає поруч, змінюється техніка бігу. Під бразилійську самбу рухи робляться більш плавними, центр ваги тіла якось відноситься назад, ноги піднімаються невисоко, проте крок дещо видовжується, розмах руки – помірно інтенсивний. Під реґґі, навпаки, центр ваги тіла переноситься вперед і сприяє втримуванню темпу, рок – додатково інтенсифікує роботу руками...

Кожні п’ять кілометрів та кожна миля маршруту були відповідним чином позначені: „Mile 8“ чи „Mile 12“, але були і особливі точки – „sMile“, тобто місця, де необхідно було усміхнутись, адже поруч знаходились декілька фотографів, котрі всіх без перебору фіксували на свої апарати.

Незважаючи на мою слабшу (з багатьох причин) в порівнянні з попередніми роками фізичну форму, половину дистанції подолав приблизно за той самий час (2:01.27), що й минулоріч. Проте вже невдовзі, починаючи з 15-ої милі, комфортність бігу потрохи почала зникати. Стегно, коліна, стопа нагадували про себе. На мості Квінсборо, в околиці 25-го кілометру, з солідною швидкістю обганяючи мене зліва, промчав... одноногий бігун. Замість другої ноги, в кістку бедра була вмонтована спеціяльно зігнена металева пластина, яка відпружнювала подібно до гомілки зі стопою.

Чи треба казати, що після побаченого власні болі якось автоматично зникали? Пізніше, вже на останніх милях, бачив ще одного спортовця, але вже без обох ніг і, відповідно, з двома вищезгаданими протезами. Не менший шок викликав у мене ще один бігун (пізніше їх виявилось декілька!), котрий біг... босоніж. Зрозуміло, це видовище також сприяло послабленню моїх болей в стопах.

На мангетенській Першій Авеню ні кількість, ані ентузіязм вболівальників за останній рік не зменшились. Біля 95-ої вулиці, на пункті допомоги PowerGel прихопив три пакетики, які в швидкому часі спожив, то ще в Бронкс вбіг на досить оптимістичному дусі. Там найбільше запам‘яталися трое речей: оповита маратонським містицизмом позначка 20-ої милі; величезний монітор, перед яким кожен намагався пробігти якомога більш помітним, та гра великого ансамблю ударних інструментів корінних американців. Виявляється, якісь цілком прості удари 30 інструментів, виконаних в унісон, та ще й по наростаючій інтенсивності, можуть створити надзвичайно потужний вплив на слухача.

Після 21 милі плин часу, неначе, сповільнився. Найбільше дошкуляли судоми в м‘язах бедра. Раніше, проковтнувши необхідну кількість калорій і солей, на пунктах напоїв, котрі стояли через кожну милю, перейшов з ґеторейду на воду, яку до того ж випивав вже не на бігу, а на ходу. 24 миля далась, можливо, найтяжче. Час від часу, не зупиняючись, розтирав то ліву, то праву ногу.

Приголомшлива кількість глядачів і гамір вже почали легенько дратувати. Хтось з найкращих намірів кинув високо догори конфетті. Бігти було гарно, проте дихати – від всеохоплюючої повітряно-паперової маси – неприємно. Спостереження за милями припинив, всю увагу сконцентрував виключно на пульсомірі і годиннику. Так і рахував: ще 40 хвилин, 20, 10...

Помахав у напрямку гігантського телеекрану на Columbus Circle, минув 26-ту милю, фінішував. Друга половина тривала на 16 хвилин довше першої. Ну то й що? Головне – я вже тут. Як висловився один мій колеґа, „екзекуція завершилась”...

Далі – фотографування, роздання пакетів з харчуванням і традиційних пам‘ятних медалей. А отримала їх рекордна кількість осіб – 43,475 – кожен, хто завершив цю дивовижну, надзвичайно яскраву мандрівку.

Ще одна непересічна подія сталась цього року – вперше за останні 27 років на чоловічій дистанції переміг громадянин США – Меб Кефлезіґі, котрий зміг показати свій найкращий особистий результат – 2:09.15. Народжений в Еритрії, 34-річний М. Кефлезіґі, срібний медаліст Олімпійських Ігор 2004 року, на 24-ій милі спромігся відірватись від надзвичайно сильних суперників і, крім титула переможця Нью-йоркського маратону-2009 отримав ще один – Чемпіона США, а заодно і винагороду в 200 тис. дол.: 130 тис. – за маратон, 40 тис. – за перемогу на Чемпіонаті країни і 30 тис. – бонус за результат кращий за 2 години і 10 хвилин.

На жіночій дистанції 37-річна Тулу Дерарту з Етіопії, олімпійська чемпіонка на 10 км 1992 і 2000 років, мати двох дітей, на останній півмилі випередила росіянку Людмилу Петрову і виборола першість з результатом 2:28.52.

В маратоні взяв участь щойно призначений мер Єрусалиму 50-річний Нит Баркат, котрий подолав нелегкий шлях за 4:42.46; а голова Ради директорів клюбу-організатора NYRR, 75-річний Джордж Герш, дістався до фінішу за феноменальний для його віку час – 4:06.14.

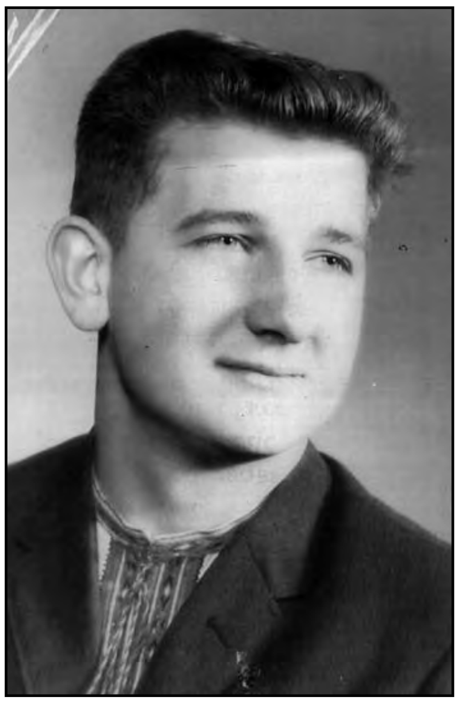
А вже наступного дня, 2 листопада, клюб NYRR, оголосив про початок подання заявок на участь в наступному маратоні. Запрошуємо!

Біг, фотографував і репортаж написав
Степан Слуцький

Учасники маратону на вулиці Ню-Йорку.

Св. п. Зенон Карпишин – син України

Св. п. Зенон Карпишин

„Не забувайте ні на хвилину, молоді друзі, що перед вами стоїть дуже важке, але почесне завдання: ширити правду про Україну, її історію і культуру. Ніколи не переставайте працювати для добра рідного краю, який сьогодні відкриває нову сторінку в українській історії". – писав д-р Зенон Карпишин („Степовий") у зверненні до учнів Школи українознавства 24 серпня 2005 року.

4 листопада минає чотири роки відтоді, як на 58-му році життя відійшов у простори вічности вірний син України, член Організації Українських Націоналістів св. п. д-р З. Карпишин.

Його батьки – Марія й Павло Карпишини, обоє члени ОУН з Бережанщини, що на Тернопіллі, в силу обставин змушені були в 1944 році покинути рідну землю й податися на Захід.

З табору для переміщених осіб окупаційної зони США в Німеччині в 1950 році їм вдалося еміґрувати в Америку й оселитися в Сиракюзі, де син розпочав своє навчання в парафіяльній школі св. Івана Хрестителя та в суботній Школі українознавства.

Вищу освіту він здобув у Манітобському університеті в Канаді, а після студій в Українському Вільному Університеті в Мюнхені захистив докторську дисертацію з економічних наук.

З юних літ був активним членом Спілки Української Молоді, вміло поєднував особисте навчання з виховними заняттями з молоддю, писав статті про духовно-культурні цінності української нації, про політичних в'язнів у більшовицьких концтаборах, розкривав жахливу правду про Україну під кормигою московського імперіялізму.

Творчі надхнення черпав, за його словами, від своїх батьків, найперше від матері – твердої патріотки-націоналістки, з свідомости, що він українець, з молодіжних організацій, зі Школи українознавства.

Перебуваючи в Німеччині, брав активну участь в роботі Антибільшовицького бльоку народів (АБН), співпрацював з його головою Славою Стецько, був її дорадником і перекладачем на Конференції поневолених народів у Токіо, Японія, пов'язав своє життя з ОУН.

З проголошенням України незалежною державою одним з перших приїжджав в Україну, якої раніше ніколи не бачив, відвідував навчальні заклади, наукові установи. Не міг натішитися свободою рідного краю, прагнув долучитися до розбудови Української самостійної держави.

Повернувшись в США, налагодив контакти з впливовими американськими конґресменами й сенаторами в питаннях підтримання української державности, в позитивному вирішенні українських проблем. Продовжував працю з виховання української еміґрантської молоді.

Був скромний, безкорисливий і відповідальний. Користувався авторитетом і пошаною.

Нехай же ніколи не згасне свіча пам'яті про нього – вірного сина України, людину великого серця й невмирущої національної ідеї в душі!

Надія Каменюк –
від Тернопільської міської
Ліги українських жінок
Михайло Пахолок –
від громадськости Бережан

Теплий спомин про товариша

Св. п. Євген Змий

Молоді люди, які прибули до США по Другій світовій війні, залишають нас, і ми самі стаємо в чергу. Наш колега Євген Змий (1930-2009) був видатним членом Товариства українських інженерів Америки.

Є. Змий був директором секції Американського інституту індустріяльних інженерів, яка в 1975 році начисляла понад 6,500 членів.

Маючи вищу освіту, він працював в кількох підприємствах як високого рівня інженер-аналітик. Мав нагоду їздити по США і Південній Америці, країнах Азії. Взірцево дбав про своїх родичів – дружину Наталку, доньок Діяну і Ліду та внуків Олеся і Тому.

Товариство українських інженерів Америки вибрало маґістра Є. Змия на голову Товариства на 1981-1983 роки. В 1982 році під його керівництвом відбулася у Вашинґтоні конференція на тему модерної технології. В цій конференції брав участь і доповідав широко знаний серед американського і українського наукового світу академік Михайло Яримович.

Є. Змий брав участь у четвертій міжнародній конференції „Проблеми комплексної автоматизації" 17-20 жовтня 1990 року у Києві, на запрошення Київського політехнічного інституту, а також у спробі організації української інтелектуальної групи оцінити ситуацію української діяспори і її співпрацю з Україною.

Є. Змий належав до Наукового Товариства ім. Шевченка і багатьох українських та американських організацій, був дуже жертвенним.

Осип Мороз,
о. Юрій Базилевський,
колеги покійного
Кергонксон, Ню-Йорк

Непроминальний спадок Степана Спєха

Журавлі незабутнього Степана Спєха долетіли 22 лютого 2009 року до межі, за якою – вічність...

Народився він 13 червня 1922 року у селі Глідно, між Перемишлем і Кросном. Від дитинства вслухався в українські народні пісні з уст матері, що зворушували любов'ю до високого й світлого. Від раннього віку співав у церковному хорі. Друга світова війна поклала край мріям швидко здобути освіту, однак, не перешкодила талановитому юнакові іти до вершин музичного мистецтва. Йому судилося навчатися у клясі відомого німецького педагога Клер Фрюлінґ-Ґерлах, яка була професором Кельванської консерваторії, а також брати лекції у відомого українського тенора Ореста Руснака (1895-1960), соліста оперних театрів у таких німецьких містах, як Берлін, Мюнхен, Лайпціґ, Кемніц, Кеніґсберґ.

По завершенні студій у стінах Українського музичного інституту (кляса співів Іванни Прийми, кляса композиції Володимира Грудини) у Ню-Йорку С. Спєх розгорнув професійну співацьку кар'єру, виступаючи солістом на концертах з переважно українськими народними піснями. Резонанс викликало його виконання партій в операх Семена Гулака-Артемовського („Запорожець за Дунаєм"), Миколи Лисенка („Тарас Бульба"), Костянтина Данькевича („Богдан Хмельницький"), Джузепе Верді („Аїда", „Ріґолетто"), Джакомо Пучіні („Мадам Батерфляй"), Жоржа Бізе („Кармен"), Шарля Гуно („Фауст").

Нова сторінка в житті С. Спєха розпочалася 1959 року, коли він повернувся до Німеччини. Тут співак здобув справжнє визнання, у першу чергу – як композитор, творець музики до творів Тараса Шевченка, Маркіяна Шашкевича, Івана Франка, Лесі Українки, Олександра Олеся, Миколи Вороного, Петра Карманського, Володимира Сосюри, Романа Купчинського, Володимира Янева, Дмитра Павличка. Особливе місце у його композиторському доробку посідає „Божественна Літургія св. Івана Золотоустого", видана С. Спєхом у Мюнхені 1979 року. До речі, одному з авторів цих рядків судилася зустріч у Києві з Михайлом Кречком (1925-1996), якому належить музика до усієї Служби Божої Івана Золотоустого. У цьому зв'язку цей факт пригадався тому, що художній керівник капели „Думка" (1969-1983) тепло відгукнувся про композиторський набуток С. Спєха... Винятково позитивно оцінював творчий ужинок свого побратима також славнозвісний диригент і композитор Ярослав Полянський (1930-1994).

2005 рік для С. Спєха був позначений виходом у світ найбільшої збірки його творів під назвою „Композиції" (Ню-Йорк–Мюнхен–Львів, 464 стор.). Саме на цей час припадає створення музики на слова „Гимну помаранчевої революції" Д. Павличка, написаного поетом 27 листопада 2004 року.

Власне, подія у столиці над Дніпром, що захопила сучасників у багатьох країнах, особливо зворушила С. Спєха. Про це згадувала дружина Ірина Качанюк-Спєх, перебуваючи у Дрогобичі 11 серпня 2008 року. Їй перу належить низка німецькомовних і українськомовних перекладів творів, музику до яких написав С. Спєх.

І ось золота струна життя композитора обірвалася, і 27 лютого цього року востаннє пролунала молитва над його домовиною на мюнхенському кладовищі Вальдфрідгоф. Глибоким смутком огорнені дружина Ірина та сини – Осип, Степан та Андрій. А для українського народу небіжчик полишив непроминальний духовний спадок...

Микола Зиноморя, Сергій Панько, Іван Зиноморя, Олена Юрош

КУРІННА СТАРШИНА
10-го Куреня УПС „Чорноморці"

в глибокому смутку повідомляє,

що наш довголітній член

пл. сен. кер.
ІВАН ГАФТКОВИЧ
„ІВАН", ЧМ, ч. 114

відплив в останній рейс дня 4. XI. 2009 р.

Опечаленій родині
й Залозі Атлянтійського Океану Південь
складаємо найглибші співчуття.

Курінна Старшина

З невимовним жалем ділимося
сумною вісткою, що 31 жовтня 2009 р.
відійшла у Божу вічність
на 67 році життя наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ДОНЬКА

св. п.
ОКСАНА ГАНУШЕВСЬКА
з дому ІЛЛЮК

ПАРАСТАС був відправлений у вівторок, 3 листопада в похоронному заведенні Музики в Чикаґо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 4 листопада в Соборі свв. Володимира і Ольги, а відтак на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо.

Залишені в глибокому смутку:
- муж – МИХАЙЛО
- донька – ІРЕНА РЕМЕНЮК з мужем СТЕФКОМ
- син – ПЕТРО з дружиною КАЛІН
- внуки – МАТЕЙКО і РАЄН
- батьки – СЕРГІЙ та КАТЕРИНА ІЛЛЮКИ
- тета – ЗІНА ІЛЛЮК
- кузен – ЮРІЙ САМБОР з дружиною ЛІСОЮ і дітьми АДРІЄЮ, ДАНИЛКОМ і ГАНУСЕЮ

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

Вічна Їй пам'ять!

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ПЕНСИЛЬВЕНІЯ

Ділимося сумною вісткою,
що в дні 22 серпня 2009 р. відійшов у вічність

св. п.
д-р мед.
ТАРАС НОВОСІВСЬКИЙ

Дипломований спеціяліст превентивної медицини,
Полковник (у відставці) американської армії.

Опечаленій родині висловлюємо найглибші співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ

ПЛАСТОВИЙ КУРІНЬ УПС
„Ті, що греблі рвуть"
ділиться сумною вісткою, що з волі Всевишнього
відійшла на Вічну Ватру 28 жовтня 2009 р.

св. п.
пл. сен. пр.
ІРЕНА СТАВНИЧА

довголітня членка куреня, співзасновниця пластової станиці Вашінґтону, новацька і юнацька виховниця, зв'язкова, кошова.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття родині.

Провід куреня
„Ті, що греблі рвуть"

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

З глибоким жалем повідомляємо, що після 6-річного паралічу відійшов у вічність мій найдорожчий Муж і Приятель, наймудріший учитель мого життя, людина золотого серця, з яким ми прожили 61 років щасливого супружжя, Батько св. п. Наталки люблячий Батько, Тесть, Дідо, Брат і Вийко

СВ. П.

інж. РОМАН КОВЧ

нар. 29 грудня 1919 - пом. 19 жовтня 2009

Наймолодший син бувшого пароха м. Перемишля св. п. Блаженного Еміліяна і Марії.

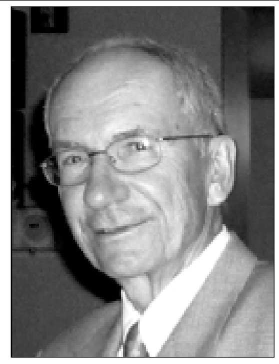
ПАРАСТАС відбувся 22 жовтня 2009 р. в церкві Матері Божої Неустаючої Помочі, Dearborn Hts., MI.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23 жовтня 2009 р. в тій самій церкві, відтак на цвинтарі Holy Sepulchre, Southfield.

В безмежному смутку:

дружина – ЯРОСЛАВА (КОТИК)
син – ЮРІЙ і ДЖУДІ
син – РОМАН, мол.
зять – КРЕҐ
внуки – АНДРІЙ, ХРИСТИНА КОВЧ
– СТЕФАН, КАТРУСЯ, ДІЯНА ЛЕВИЦЬКІ
сестра – ЛІДА БРИҐІДИР
сестрінок – АНДРІЙ БРИҐІДИР

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 14 листопада 2009р. відійшов у вічність на 70 р. життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО, БРАТ, КУЗЕН і ЗЯТЬ

СВ. П.

РОМАН ВОЛОДИМИР ГРАБ

нар. 19 квітня 1939 р. у Кракові, Польща.

Колишній член Пластового Куреня „Бурлаки" та довголітній член Українського спортового товариства КЛК.

ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 17 листопада в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 18 листопада в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина – АВРЕЛІЯ
син – РОМАН з дружиною ДЖЕНІФЕР
дочка – АДРІЯНА з мужем БРЕТОМ ҐУНДЕРСЕНОМ
внуки – СОФІЯ й ЛІЯ ҐУНДЕРСЕН
– РОМЧИК і ВІРА ГРАБ
брат – ЮРІЙ з дружиною МИРОСЛАВОЮ
племінники – АЛЕКСАНДРА НАУМЕНКО з дітьми ЙОСИФОМ і МАЄЮ
– ЮРІЙ ГРАБ
кузинка – МАРТА НАВРОЦЬКА з мужем РОМАНОМ і дочкою АНЕЮ СКОРАТКО з мужем БОГДАНОМ і синочком МАРКОМ
свати – МИХАЙЛО і ОЛЬГА КОВАЛЬ
шваґер – ЮРІЙ КОВАЛЬ з дітьми АНДРІЄМ і ЧЕЛСІ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів у пам'ять Покійного родина просить складати пожертви на будову церкви: St. John's Ukrainian Catholic Church, 60 North Jefferson Road, Whippany, NJ 07981.

З глибоким смутком повідомляємо, що в понеділок, 12 жовтня 2009 р. відійшов від нас у вічність наш дорогий МУЖ, БАТЬКО та ДІДУСЬ

СВ. П.

ЯРОСЛАВ ГОРБАЧЕВСЬКИЙ

нар. 10 вересня 1928 р. в м. Сокаль.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порті, Фльорида, а Покійний похований на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишилися у смутку:

дружина – ОДАРКА
сини – АНДРІЙ з дружиною ДАРКОЮ
– МИРОН з дружиною ТАМАРОЮ
внуки – НАТАЛКА, ЮЛІЯНА і ДАНИЛО
близька родина
– ПАВЛО і ХРИСТЯ ГОРБАЧЕВСЬКІ
– МЕТОДІЙ, ЯРОСЛАВ, ТАРАС і ДАНЯ КІНАХИ
– ОЛЯ, ОСИП, РОМАН, МИРОСЯ МУШКИ і ХРИСТЯ СКОЛНИК з чоловіком
– ВАСИЛЬ, ДАЄН, МЕЛЬОДІЯ і ТАРАС ДЯЧУНИ з родинами
ближча і дальша родина в США, Канаді й Україні.

Вічна Йому Пам'ять!

Светозар БІЗІЧ
чоловік

Антоніна ШТУЛЬ
дочка

Данило і Юля ШТУЛЬ
син і невістка

Олекса, Олег і Меланія
внуки

Аскольд і Женя КОБИЛКО
брат і дружина

з родинами

з жалем повідомляють про відхід у вічність

Катерини ШТУЛЬ-БІЗІЧ

з дому КОБИЛКО

Покійна родилася 28-го листопада 1919 р. у Жмеринці, Україна і померла 26-го жовтня 2009 р. у Парижі, Франція.

Інженер цивільних будівель, письменниця і видавець, палкий український патріот. В 1945 році Катерина Кобилко вийшла заміж за Олега Штуля, який згодом став третім довголітнім головою ПУН ОУНм, з яким вона мала двох дітей.

По смерті чоловіка, пізніше вийшла заміж за Светозара Бізіча.

Похоронні відправи відбулися 7-го листопада 2009 р. в православній українській церкві Святого Симона, а відтак поховання на цвинтарі Монпарнас у Парижі у сослужінні отців, з участю отця пароха греко-католицького Катедрального храму Святого Володимира Великого.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оціславська • 973-292-9800 #3040* • adukr@optonline.net

ХРИСТИНА БРОДИН
Професійний продавець забезпечення УНС
CHRISTINE BRODYN
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
187 Henshaw Ave., Springfield, NJ 07081
Tel.: (973) 376-1347

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane tel./ fax: (908) 782-5451
Flemington,N.J 08822
Email:eugenemaria@comcast.net

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ „Свобода" ☐ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!

973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

ARKA

Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

• РОЗШУКИ •

У 1990 р. „Свобода" в одній із статтей згадала Марію Робкалюк. Ми ходили б дізнатися про неї і нашого діда **ПАВЛА РОБКАЛЮКА**, який виїхав до Канади з Космача після Другої світової війни. Моя адреса: Robkaliuk@mail.Ru.
Дмитро Робкалюк

• ПРАЦЯ •

Український Культурний Центер, 140 Prospect Ave., Irvington, NJ пошукує менаджера будинку. Праця вимагає максімум 2 вечори на тиждень, а також присутности на імпрезах, які відбуваються у вихідні дні. Платня за домовленням. **Тел. 973-476-4361 Евген Мандзій.**

• НА ПРОДАЖ •

Продається кондомініюм, разом з меблями, в українському селі ім. св. Андрія, у North Port, FL., 2 спальні, 2 лазнички. До спільного вжитку басейн.
Тел.: (941) 423-1300

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму 3 спальневий апартамент від 1 грудня 2009 р. Адреса: 136 Prospect Ave., Irvington,NJ. $750 в місяць + комунальні послуги. **Тел. 973-467-4631 Евген Мандзій.**

• РІЗНЕ •

ДЕШЕВІ ДЗВІНКИ В УКРАЇНУ!
Дзвоніть з вашого домашнього та мобільного в Україну на домашній та мобільний телефон.
Тільки 10 центів за хв.
847-298-5900 Юрій

